

De veinzende Torquatus : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/35537>

De tyd en heeft noyt weghgenomen

So blinckt hun deugt voor iedereen.

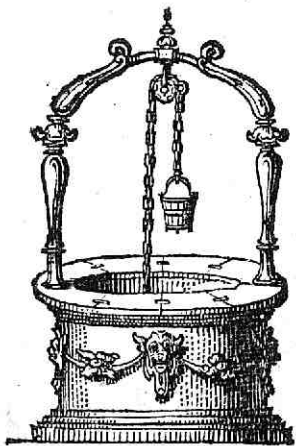
Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overlên

B. M. 6, B, 13

DE VEINZENDE
TORQVATVS,
TREURSPEL.

La folie dissimulée est en quelque façon
une grande sagesse.

ELK ZYN BEVRT.

AMSTELDAM, Gedrukt by *Jacob Lescaille*.

Voor ABRAHAM DE WEES, Boekverkooper op den Mid-
deldam, in 't Nieuwe Testament, in 't jaar 1645.

Aan A S T R E A.

DOORLUCHTIGE MAAGDT,

De beroemde Seneka zéit: dat d'Ondankbaarheid de smoodste gruwel is. Zocht ik dit gedrocht niet te schüwen, ik zou niet genoodtzaak zijn de vermetelheit te pleegen, die ik pleeg, nu ik d'eerste vruchten van mijn jeugt aan uw voeten opoffer, als een schuldige offerhande tot erkenenis van de weldaaden, die ik van u heb genooten; en om te betuigen dat ik, hoewel my 't Geluk demacht niet gaf, evenwel de wil heb om dankbaar te weezen, terwijl ik, het geen my de Fortuin weigert van het haar te geven, van het mijn geef, dat is my zelf, en Torquatus. U wort toegeëigent het geen om u is, het geen het is. Beticht my niet dat ik weinig geef, ik geef al wat in mijn macht is, en geef ik 't al, wat schiet 'er over? Omhels hem uit meedoogen over zijn ongevallen, en zie hoe de benijde Deugd door de listigste laagen, en grootste benaautheden streeft.

Gy zult, o Astrea! (als ik d'eer geniet dat gy dit leeft) met my te Rome een listige Brutus zien veinzen op een van de zeven bergen, terwijl een kuifche Lukretia met een geile Sextus worstelt; en de tooverdichten van een leedenverscheurende Medea hooren, op d'oever van de Tiber; en nu met Noron vreezen, dan met Torquatus veinzen, d'elendige Juliaan volgen, en beklaagen haar mishandelde schoonheit. wy zullen de drempel van het hooge Kapitoel begroeten, en de wetlige prins zien zitten op de troon, daar hy den bloedtschandigen dwingelandt heeft afgestooten.

Vergeef my dat ik uw opgetooge gedachten hier beneden zoo lang verlet, en ontfang mijn veinzende Torquatus, met zoo goede geneegtheit, als hy aan u werdt opgedraagen van hem, die is, en eeuwig zal blijven,

DOORLUCHTIGSTE MAAGDT,

Uw E.

ongeveinsde dienaar,

B R A N D T.

Op het Treurspel van
B R A N D T,
DE VEINSENDE
T O R Q U A T U S.

't **W**As eertijts mannen werck. nu komt de teëre jeucht,
En davert op 't tooneel, en tart de grijsse hairen
In treurspel uitgetreurt, ja d'onbesneeude jaren
Versëtten tijt en kunst. de Wijsheit gantsch verheucht
En weet niet, of sy is geleert of aangeboren.
T O R Q U A T U S veinst de wraack. het veinsen is vol kunst,
En daarse schijnt te zijn, daar is de minste gunst.
De Liefde doet haar best Geveinstheits werck te stooren.
Doch Wraack-lust dwingt de Min en overstelpt de vlam,
En Norons vreesse wort door 't veinsen overwonnen.
De Waarheit was vermoemt. het trou-bed was geschonnen.
En in een wreede vlam de wraack haar einde nam.
Dus veinst de Jonge **B R A N D T**, en doet ons al verwond'ren
Dat jonckheit veinsen kan. hy bergt noch grooter licht,
En als **Torquatus** veinst, soo veinst oock sijn gedicht.
't Is weerlicht tot een proef. daar na soo sal hy dond'ren.
Ons' Amstel als hy las den veinsenden **T O R Q U A A T**,
Sprack uit de waterstroom: de outheit baat nu niet,
Nu **Pallas** sulcken geeft in kintsheit leggen siet.
De eerklock van 't Tooneel nu niet als **B R A N D T** en slaat.

C. B A R L Æ U S.

Opde VEINZENDE TORQUATUS.

E En ongemene BRANDT rijst, Amstel, uit uw' stroomen,
Ontvonckt door hemels vier; ten hemel opgenomen
Door vleugels van de Faem. Een jongeling, die spreekt
Met veerzen daar een man, een dobb'le man in steeckt,
Een jongeling die nooit veel letters heeft gegeten,
Beschaemt en overtreft geletterde Poëten.

Zo gaet Natuurs verstandt hier boven kunst en leer.
Zo springt de nieuwe geest in ouder jaeren eer,
In ouder jaeren Oest. De Lente van sijn leven
Baert rijper herffen-vrucht dan grijse baerden geven.

Met wond're deftigheidt doordondert hy 't toonneel,
Ontworstelt ons de ziel, en voert ons beter deel
Uit 't lichaem door het oor. Hy doet ons in sijn rijmen
Verbaest, verstomt, verruckt, en opgetogen swijmen.

Hy schijnt een Sophocles herboren aen het Y;
Hy dreunt als Seneca. Geveinsde rasery
Daer wraeck-sucht onder smoockt, bootst 't ongeveinsde rasen
Zo nauw, zo wijslijck nae, hy maeckt zo juist den dwafen
In veinsende Torquaet; hy speelt zo wel die roll',
Dat ieder sweert en roept; TORQUAET IS WAERLYCK DOL.
Zo kan sijn konst Natuur naturelijck gelijcken.
Zo wil sijn konst Natuurs natuurlijckheit niet wijcken.

O Luister-bloem der jeughdt, aen Musen borst gevoedt,
En in de wiegh gequeeckt met Hippocrenes vloedt,
Die gy voor soch opswolghd! o die de Hippocrene
Doet springen uit uw' Y, die Roomen en Athenen
In Amstel-taal beroept! o recht' Apollós soon,
Die uit sijn vader-landt in u quam met 'er woon!

O groote Uchtend-Son, zo vroegh, zo hoogh geresen!
Is dit uw' morgen-stondt, wat sal uw' middagh wesen?
Loopt uw begin zo verr', waer sal uw uit-eind' staen?
Met wat een laure-pruick sult gy te bedde gaen?

Uw' Noron, weder-gaê van Nero, die sijn moeder
Van kant hielp uit genucht; uw' Noron, die sijn broeder

Verftreckte voor een beul; die geile dwingelandt
 Verkrachte Juliaan', en gy mijn ingewant,
 En gy mijn herffen-huis, en gy mijn hert en finnen,
 Maer met een foet geweld. Gy doet een ieder minnen
 Uw hoofts papiere-kindt. een ongeveinsde vlam,
 Een algemene brandt dwingt 't prachtigh Amfteldam
 In liefde van uw' geest onleffelick te blaecken.
 Heel Hollandt water-tandt uw oor-banket te fmaecken,
 Daer d'Amftel in verfuipt. uw voet-macts tover-tael
 Verovert ons gemoedt, en treckt ons altemael
 Betovert uit ons zelfs, gelijk als uw' Byrrhene
 Haer pol, haer Noron deê. o kon ick u ontleenen
 U felven of uw' penn! o fo in BRUNO ftack
 Een vonckje daer mijn' BRANDT fijn fegen over fprak!
 Of leerde hy my eens het vliegend' peerdt gebruicken!
 Of mocht ick met mijn hooft in Caftalis eens duicken,
 En fwemmen daer een poos, en koelen daer mijn luft,
 Mijn yver tot uw' roem die nooit werdt uitgebluft!
 Of mocht ick eene nacht op uw' Parnaffus dromen,
 Om fchielick een Poët dan voor den dagh te komen!
 Ick fouw, met rymery befwangerdt en bevracht,
 Gaen baeren t'uwer eer brein-popjes dagh en nacht.
 Maer, Jongeling, wiens naem niet fal, niet kan veroud'ren,
 Uw' lof is rechte-voort geen pack voor defe fchoud'ren,
 Ick till'er geenfins aen. het waer te fwaeren laft.
 Oock, nu ick 't overweegh, en dieper onder-taft,
 Ick fchricke voor dit werck, dat niet alleen befwaerlijck
 Om uit te voeren is; ick vindt het oock gevaerlijck.
 Hoor: fchoon my 't geestig' fap, dat ftramme finnen roert,
 En rap en vlotigh macckt, van u wierdt foegevoert;
 En fchoon de heingfte-bron, en fchoon uw' aed'ren borften
 Tot leffing' mijner dorft, noch fouw ick liever dorften;
 Want, dronck ick 't hoeven-nat, ick brande mondt en handt,
 Dewijl ick fulcke vocht moft haelen uit de BRANDT.

HENRICK BRUNO.

TOen de keizer Manlius in Iberiën oorloogde, hadt zijn broeder Noron te Rome het opperste gezag; dees verliest terwyl op zijn broeders gemalin Plancina, en verkrygt haar vreeslicke doorlist, en ongeoorloofde middelen, als deur tovery van zijn boel Byrrhene, die hy in Theffaliën gerooft, en daar by in onrecht twee kinderen by geteelt hadt; maar de liefde tot zijn schoonzusster was by hem zoo gevruchtig niet, als de zucht tot heerschappy, die zoo zeer overwoeg, dat hy de keizer, na dat die vrede te Rome gekoomen was, van kant hielp op een bloedig banket, daar beneffens veel Roomsche Raaden, ook Kalphurnius sneuvelde, vrients zoonen, Pizo en Tiggellinus, ondertusschen de Parten beoorloogden. Noron bevestigt sich deur Gevvelt in 't geroofde Rijk, en vergaf zijn eige moeder uit genuecht, en om dat zy zijn bloedighandig huwelijk vwaakte. terwyl verschijnt de geest van Manlius aan zijn zoon Torquatus, die t' Atbeene de talen en wetenschappen leerde, hem bevelende dat hy zich sloos veins om, onaangezien de maght van zijn Oom, zijn waders doodt te vvreken. Hier op speelt de prins zijn rol, zoo natuurlijk dat men hem t' Atbeene, en daar na te Rome voor herffeloos aanzagh, niet tegenstaande was Noron zeer beanxt. duchtende dat het veinzery was.

I. Deur die anxte was 't dat hy op een morgenfondt sijn geheimen Raadt doet vergaderen, om Torquatus veinzery t'ontdecken, die hier van vervuittigt voort door zijn getrouwe Iunius, de welke een van Norons Kaden verstrekt, en bedektelyk Torquaate toegedaan is. in de vergaarde Raadt voort voorgeslaagen van de prins met list te brengen by Iuliane, dochter van Kalphurn, en zuster van Pizo, dieu Torquatus eer hy naar Atbeene trok vuuriglyk beminde, om te proeven of de jonge vorst aan haar bekoorelyke schoonheit zijn wijsheit of eer menschelikeheit niet betoonen zal. Torquaate valt, terwyl Noron vast raadt slaagt, al raazende in den Raadt, en veinst zoo aardig dat Noron byna zonder zorg is; maar besluit ovenvel tot meerder zekerheit Iuliane daar by, als van minziken aardt zijnde, zelf op verslingert te, door dreigementen en list by Torquatus te brengen; Iunius neemt de last aan om haar daar toe te bevreegen, en gaat Iuliane, en Torquaate daar van vervuittigen;

II. En brengt hun buiten de stadt in een bosfschaape, daar Noron zich verschuilt. hier voort Torquaate van Iuliane geveit en aangezocht, tot dat haar de veinsende jongeling met de grootste vveerbarstheit, en vveeder vvaardigheeden aflaat, veracht, en ten lesten vvech jaagt. de gele dvingelandt, die ontsleeken is van de schoonheit die Torquaate vveinsmaadt, doet het bosch bezetten. soekt en vriadt Iuliane, die hy na veel teegensvreen en vvorfselen verkracht, niet teegenslaande dat haar broeder Pizo, die zeegeurlyk uit Parten gekomen is, met zijn heir slegs dry mylen van Romem leit. Noron begeeft zich, zijn lust geboet zijnde in de stadt. Torquatus vvat de misnoedige maagt, die hy vertroost, en tracht te stillen tot de komst van Pizo; die, terwyl zy 'er verlies betruert, op 't slach komt, en besluit op het aanbiffen van Manlius geest, Noron met zijn heir op 't lijf te vallen, doch eerst Popil, en Metel, de zuilen daar Norons staet op steunt, met list van kant te helpen; daar Torquaate een brief op geducht heeft, die van een toelag op Noron meldt, en aan hun geschreven schijnt, die Pizo aanneemt te bestellen. Torquatus begeeft zich vveer naar 't hof om met zijn afvveezen daar geen achterdocht te geven. en Pizo houdt ondertusschen raadt met de opperste van zijn heir.

III. Noron noch al bevreest voor zijn neef, brengt Plancina met list in een zaal daar Torquatus is, en daar hy een van zijn Raadt onder de ledekant hadt verbergen, om te hooren of de zoon zich niet openhartig by zijn moeder zal draagen. Torquatus dit gevvaaar vverdende, helpt hem onvzeiens om bals, en bestrafst zijn moeders onkuishheit, die na zich onschuldigt te hebben hem beloof getrouwt te zijn. ondertussen komt Pizo om zijn triomf te vverzoeken in de stadt, en doet deur zijn broeder de voorgemelde brief in Norons handen vallen. hier op raakte het hof in rep en roer. Popil geloof dat hem deeze trek van Noron gespeelt voort, doorsteekt zich zelf om niet gepijnigt te vworden. Noron belaft Pizo, Metel te doen pijnigen, om de medestanders van den toelag te ontdekken. maar, beanxt voor den jongen velsheer, die hy dacht dat zijn waders Kalphurnius doods zou vrachten te vvreken, laat hem van een laag gevvaapende vervolgen. Tiggellijn valt levendig in handen van zijn vyanden, doch Pizo doodelyk gequest, ontvlucht het in 't voorhof van Kalphurn daar by sterft in de armen van Iuliane en Torquaate. zijn lichaam voort van zijn vyanden gevonden, en naar 't hof geselept.

IV. Noron ondertusschen vverlegen om Lentulus, die onder de ledekant gesneuveld is, zoekt vergeefs het heele hof deur. Serviel d'oversse van zijn lijfvracht brengt hem tijding van Metel, die, noch niet gepijnigt zijnde, zich zelf in de gewankenisdoodt heeft. Torquaate komt by Noron, en zegt dat Plancina met Lentule boeleerde, en dat hy Lentuls minnevlam met zijn bloedt geblust heeft. terwyl Noron niet vveet vvat hy van Lentul of Torquaate zal denken, voort de gevange Tiggellinus voor hem gebracht,

bracht, die zich zelf by gebrek van geweer, om Norons ongeboorde vreedheit t'ontvluchten, teegens een muur doot loopt. Noron overvallen van duizenderley zorgen, en teegenstrijdige gedachten, naadien Popil, Metel, Pizo, Tiggellinus doot sijn, en Lentul vrech is, en dat hy geen hoofden of leeden van de t'samengevoorenen kan ontdekken, besluit sijn toevlucht tot Byrrhenes toverkunst te neemen, en te veinsen dat sijn uitgebluste min vveer ontfleeken is. Byrrhene soekt hem te believen, maar in plaats dat de Helgodt, die zy verdragvaart om d'aanslag t'ontdekken, verschijnen zou, soo barst de geest van Norons moeder, en van Manlius van onder op, die Noron en Byrrhene de doot aansleggen. Byrrheen, dus bedreigt, bedenkt een list, en bedriegt Noron met heur zuster Pamphile, die zy de gedaante van de godin Iris doet aanneemen, alzoo de bedrieghelijke vrou van kleederen versien is, om zoodanige godtheeden te scheppen. de valsche Iris brengt de vvroegende Noron vergiffenis van sijn gruwelen, op voorvvaarde dat hy na zjn belofte Byrrhene trouwve, 't vvelk hy beloofst en sijn geveinsde min verkeert in een vvaare, door het verschijnen van deese ingebeelde godtheit.

V. Torquatus van soo veel ongevallen besprongen sijnde, hoort het huwvelik van Noron, en dat sijn moeder naar 't noorden gebannen is, 't vvelk hem al zjn gedult doet verliezen. doch de vwijsheit van Iuliane, vermomt zijnde, bedriegt Noron met een vergifte tabbert, die zy hem uit naam van sijn nichte Vestiliane op sijn bruilofsdagh vereert. d'onzaalige drvingelandt, door dit vergift vol pijn, brengt al rasende Byrrhene en zjn kinderen om, en sterft. Iuliane gevrrooken zijnde, vvil haar eer niet overleven, en doorsteekt zich zelf. Torquaas beklaagt haar, en vvoort gekroont tot keizer van Roomen.

Het Treurspel begint in de nanacht, speelt de volgende dach en nacht, en endigt in den tweeden dagh. Het tooneel is in, en om Rome.

T R E U R S P E E L D E R S .

Torquatus, prins van Rome.
 Iunius, vriendt van Torq.
 Noron, Roomsche keizer, Torq. oom.
 Popillius, }
 Metellus, } Raaden van Nor.
 Lentulus, }
 Sabinus, }
 Iuliane, Pizoos zuster.
 Pizo, veltheer.
 Tiggellinus, broeder van Pix. en Iul.
 Geest van Manlius, Torq. vaader.

Plancina, Torq. moeder.
 Servilius, overste der lijfwacht.
 Servius, staatsjongen van Sabinus.
 Byrrhene, koningin van Thefsaliën, Norons boel.
 Pamphile, zuster van Byrr.
 Marcellus, }
 Iulius, } zoontjes van Nor. en Byrr.
 Geest van Norons moeder.
 Swijgende } lijfwacht van Pizo.
 } trauwanten van Noron.
 } slavinnen van Byrr.

2

D E V E I N Z E N D E
T O R Q V A T V S.

H E T E E R S T E B E D R Y F.

Torquatus.

O Heemel zaagt gy ooit rampzaaliger dan my?
Trouwlooze, onzaalige oom, verraader! hoe dorst gy
Mijn strijdb're vaader zoo vermoorden, en mijn moeder
Misbruiken tot uw boel? geen leeuw was ooit verwoeder
Om uit te gaan op roof, dan die vervloekte schelm,
Die 't broederlijke bloedt voor nektar uit zijn helm
Opflorpte. 't zy dan oom of niet, noch sal hy sterven,
Eer ik dit treurgewaadt afleg. ik zal 't niet verven
In gloeiendt purper, neen; 't zal met geronnen bloedt
Van Noron, of van my bepurpert worden. doet
Wraakzuchtige Torquaat hem sneuvelen, en zuchten,
Of zucht, of sneuvel zelf.

Iun. nis.

Iun.

Ach, zijt gy daar doorluchte

Torquatus, ik heb al de heele nacht naar u
Met sinart gezocht, om dat d'anxtvall'ge Noron, nu,
Zoo dra de zon verrijft, zijn heimelijkste Raaden,
Waar van ik een ben, zal vergaad'ren. heel beladen,
En heel vertsaagt zorgt hy voor u, en roept; 't is list,
Hy veinst zich dol te zijn en is het niet, maar hift
De stadt bedektlyk op. Hy vreeft meer als voor deczen,
Om dat het Roomsche heir uit Parten hier zal weezen
Met Pizo, eer de zon noch eens zijn daghvaart doet.
De komt van zulk een macht maakt Noron als verwoedt.
Hy denkt of gy uw list, met Pizoos dapperheeden
Gingt t'faamen smelten, om hem op den nek te treden;

A

Naa-

Naadien zijn vaader ook met d'uw', aan Norons difch,
Een zelfde fterflot trok, en omgekoomen is.

Zie voor u, want hy zal uw veinzery belaaen.

Torg. Kan dan de Dondergodt dien weerceltvloek verdraagen?

Jupijn die 't al beheerft, verhoor my, en bewaak
D'ellendige Torquaas. laat toch de Lift mijn wraak
Bedecken, laat my na d'ontworftelde ongelukken
Opdondren met het ftaal, om hem mijn kroon t'ontrukken.
O Junius, als ons 't Geluk de nek toeckert,
Zoo zietmen eerft de trouw der vrunden, en hier leert
Torquatus wat gy zijt. de vrundtfchap die w' elkander
Toedraagen, tart de min die Pellaas Alexander
Droeg tot Hepheftion: en Pylades was zijn
Orefst nooit zoo getrou. Nu moet ik in de fchijn
Van een ontzinnig menfch zien in zijn Raadt te raaken,
Om Noron door mijn lift, heel zorgeloos te maaken,
En zoo ontzinnig, dat hy niet zal zien dat ik
Ben 't geen ik niet en fchijn.

Iun. Waag niet te veel, ei wik
Eerft wat gy doet.

Torg. Waar is de plaats hier toe genoomen?

Iun. In Norons kleen vertrek.

Torg. Ik zal daar by u koomen.

Noron. Iunius. Popillius. Metellus. Lentulus. Sabinus.

Nor. **D**E kooningklijke troon, de keizerlijke ftaf,
Of purpre tabberdt neemt geen Vorft zijn zorgen af.
De gulde flapzaal brengt ons ongerufte nachten.
'kVrees voor Torquaas. Men kan zich voor de Wraak niet wachten
Indienze veinf. Ik zag te nacht mijn broeders geeft;
Hy waart door 't hof. Ik ben al t'onbedacht geweeft.
Wat raadt? 't is toch gedaan.

Iun. Moght Romulus verdelgen

Zijn

Zijn broeder Remus, mocht Saturnus wel verzwelgen
 Zijn eigen kinderen, mocht Agamemnon's zoon
 De dochter van Tyndaar, zijn wreede moeder, doo'n;
 Waarom zout gy 't niet doen?

Nor. 't Is zoo. maar 'k vrees voor laagen,
 Voor veinzen, en verraadt. Hoe zullen wy ons draagen,
 Nu Pizo komt? maar ach, 'k ontzie Torquatus meeft.
 Gewelt stut legers, en geen list. Ik ben geweest
 De stadt bezichtigen. 'k hoef niet beanxt te weezen
 Voor Pizo. 'k zal zijn macht ontwaapnen. Wy vreezen
 Slech voor Torquatus.

Pop. Was uw neef op Juliaan
 Niet lang verslingert, eer dat hy noch was gegaan
 Naar 't letterrijke Atheen, om daar van daan te haalen
 Panætius vernuft, de Wijsheit, en de taalen?
 Niet heeft haar brandt gebluft, 't afweezen noch de Tijd,
 't Iönisch waater, noch 't gebergt, dat hem zoo wijdt
 Van haar gescheiden hadt: en toen hy haar beminde,
 Zijn min was als een eik, daar worstelende winden
 Vergeefs op bulderen, die taeje wortlen schiet
 Door d'aardtkloots ingewandt tot in den afgrondt. Ziet
 Dat gy hun brengt by een. laat zy hem freelen, kussen,
 Belonken met een oogh vol traanen, ondertussen
 Zie zelf in 't heimelijk Torquatus razerny,
 En of hy Juliaan omhelzen dart; als hy
 Dan zulk een schoonheit noch veracht, zoo laat vry vaaren
 Uw noodclooze vrees.

Nor. Te nacht zagh ik ook waaren
 Mijn looze moeders geeft. *Torq. uit.*

Torq. Doe op, doe op. Hoe is 't?
 Waar is hy die den Raadt, en burglary ophift
 Ten dienst van vorst Torquaat?

Nor. Wie heeft u hier ontbooden?

Torq. Jupijn.

Nor. Ga voort van hier.

Torg. Van hier! kent gy geen gooden?

Ik ben godt Noron, die de veinzende Torquaat
Vernielen zal. Kom hier.

Nor. Laat hem begaan.

Torg. Mijn Raadt,

Wie dart hier zitten op mijn zeetel? wel verraader
Hout gy het met Torquaat, die om zijn doode vaader
Dit bloejend rijk beroert? ik weet zijn veinzery,
Ik ken hem als my zelf. hy is ontdekt. gaan wy.
Stil, stil, hoe kan hy zich nu veinzen? Hoe zal 't enden?
Hy heeft zijn pijl gewet, daar snortze door mijn lenden.
Ey my! o wee! ga weg. gy komt my al te na.

Lent. Elendige Torquaat.

Torg. Ei zwijg, hy veinst. Ja! ja!

't Is anders als gy meent, hoe laat gy hem noch leeven?
Vrees de gemeente niet. Mogt Noron wel vergeeven
Zijn eigen Moeder? geeft hem ook Thessaaks venijn.
Ik vrees voor ongeluk, neen. niet! zacht, by Jupijn,
Laat gaan, laat gaan, stil, hoor, kom hier mijn Juliane,
Omhels my, zulk een kus gaf Thetis Peleus. Traanen
Weg van mijn wangen; hoor, hoor de trompet. bedaart.
Daar is Torquatus, die op zijn schuimbekkend paardt
Gezeten is, bestuwt met honderdt duizend' ridd'ren,
Hy rukt na 't Kapitoel. wat Herk'les zou niet sidd'ren?
Hoë briefcht nu Bucefal, en knabbelt zijn gebit!
Omsingelt Noron, voort elk treë in zijn gelit.
Zoo, zoo, steekt de trompet. de slag is al begonnen,
Zy aarzelen. valaan. valaan. hy is verwonnen.
Zijt gy Torquatus? voort naar Noron toe. Wat raadt?
Genaë o groote Vorst, genaë. Ik zocht uw Staat,
En rijxstaf door mijn list, en al mijn veinzeryen,
Van u te rooven. ach genaë! ik moet belyën,
Ik was niet zinneloos. neen, neen! en hy is 't al.

Waar

Waar bleef de Keizer daar?

Nor. Hier is de Keizer.

Torq. Zal

Torquaat niet sterven? zeg: neen, 'k moet mijn oom gaan zoeken:

U niet, maar Noron. zwijg, ik zou hem licht vervloeken.

Daar gaat hy heen. Hoor, hoor.

Pop. Nu ziet gy wat hy is.

Nor. Ik vrees noch al, en ik geloof het niet gewis,

Voor dat my Juliaan doet zien hoe 't is geleezen.

Wie neemt op zich de last om haar te gaan beweegen?

Iun. Laat dat op my slech staan.

Nor. Ga dan naar de Vorstin,

Die van veel gooden wort geëert, mijn vyandin,

Die om 'er vaaders doot de Roomsche septerdraager,

Die haar bemindt, vervloekt, zeg dat de weereltschraager

Moet vallen, zoo zy hem niet stut, ga heenen. Bidt

Dat zy opdelf wat in de diepe boezem zit

Van haar Torquaat; en ziet met wat voor schelmeryen

Dat hy zijn laagen leit; ze zett' haar min ter zyën

En eer godt Noron; maar wil zy 't niet doen; zoo zal

Torquaat en zy van kant, schoon dat haar broeder al

Byna zoo groot is als ik zelf, die 't Oost dorst tarten,

En sleept in Roome eën heir van overwonne Parten.

Iun. Ontzachelijke Vorst, ik zal voort by haar gaan.

Nor. En ik na binnen, daar ik u verwacht.

Iun. Wel aan;

Nu naar Torquatus toe om hem dit aan te zeggen,

En dan met Juliaan de zaak voort overleggen.

H E T T W E E D E B E D R Y F.

Iunius. Noron. Popilius. Lentulus. Metellus. Sabinus.

Iun. **V**erschuil u hier.

Nor. Heeft dan de schoone Juliaan,

Ten lesten noch bewilgt om naar dit bosch te gaan?

Iun. Zy komt, en door mijn list treedt ook Torquaat in d'elzen.

Nor. Nu zal men zien, of hy zijn lief niet zal omhelzen.

Torq. 't Is wech. Waar bleef daar dat Hyrkaanſche tigerdier?

Gy zult me niet ontvliên, door waater noch door vier.

Hy loopt, en ik ſta vaſt. mijn voeten worden wortlen,

Ze groejen vaſt in d'aardt. Ik zal u heel vermortlen,

Zoo gy me naakt. van hier. Ik wordt, ach, ach, wat raadt?

In een volwaſſen eik verandert: voel hoe ſlaat

Mijn bange borſt. de ſnart wil al mijn haairen plond'ren.

Maar grijpt ſlechts blaaderen. de ſchors klimt nu van ond'ren

Naar booven, zie mijn handt, dees roert noch, en die ruſt, *Iul. uit.*

En is alreede een tak. Wie daar? is 't moeder? kuſt

Gy ons voor 't leſt, eer dat de ſchors gelijk een hellem

Het aangezicht beſluit? mijn hals verſtijft. Wech ſchellem,

Wech! raak Torquatus niet, die roerloos is. 'k zeg dat

Gy my niet roert, noch ook het alderminſte blad

Scheurt van zen telg, mijn bloet borſt uit de breuk; 't zou drijven

Langs 't veldt, en zwierende met roode lettren ſchrijven

Uw vlock, en doodtſchuldt, ſtil! hoort gy niet wie hier ſteent?

Nu naakt de ſchors mijn mondt. Op berggoddinnen, weent,

Op veltgoddinnen, op, betreurt de Prins van Roomen

Gevangen in een ſchors, al, laat de zilvre ſtroomen,

Uit droevige oogen, my voor dauw verſtrekken, en

Voor vruchtbre reegen, ach! vaart wel, vaart wel, ik ken

Niet meer. een groene ſchors zal nu mijn mondt bedekken.

Ei ſluit mijn oogen niet, de ſchors zal ze oovertrekken.

Iul. Hoe lang veinſt gy nu noch voor Juliaan? eik kom

(Wy zijn hier nu alleen) naar Cypris heiligdom.

Omhelſme mijn Torquaat.

Torq. Wie wil het niet gelooven?

Ik ben een eik. mijn ſchors is noch al warm, en booven

Ben ik bezweet. Oi! oi! wie kapt in my? laat af

Gewette bijl. houw op, de pijnlijkſte ſtraf

Is u beschooren. help. zie! al mijn blaadren beeyen,
 Mijn telgen schadden. stort mijn bloet niet. laat my leeven.
 Ai my! waar ben ik? ach! o varsche ontlooke Roos,
 Torquaat zit in dees schors, die zich als zinneloos
 Anfelde, toen hy zwoert zijn vaaders doot te wreken,
 Nu sterft hy zonder wraak, wat raadt om uit te breeken?

Iul. Gy veinst. Eer toch de Min, die strenge wetten stelt
 Voor 't menschelijk geslacht. ja! heeft ook al de gooden
 Gebreidelt met zijn toom, weêrstreeft gy de gebooden
 Van Cyprus koningin?

Torg. Is 't een gedrocht de Min,
 Wat is het?

Iul. Zie ik uw doorluchte schoonheit in,
 Zoo is 't een lustpriëel, als ik aanschouw mijn harte
 Zoo is 't een heltsche brandt. wy zijn deur zoo een smarte
 Gewilliglijk geboeit, onwillig uit de nootd,
 Al lachende bedroeft, al leevende altydt dootd.
 Die brandt

Torg. Brandt? waater. help! of is de vlam geweeken?

Iul. Hadt Paphos keizerin Hippolytus ontsteeken,
 Hy haar bevrucht, zy hadt u, of een zoon gebaardt
 U heel gelijk: want gy na vaaders strengheit aardt,
 En moeders schoonheit hebt. Verhoor uw Juliane,
 Laat z' uw versteende ziel verzachten met 'er traanen,
 Die d'aardt bevochtigen, hoe prikkelt my uw min!
 Gy schendt de kusjes, die de schoone Cypris in
 Haar eelste nektar doopt: hoe lang zult gy verachten,
 Die u zoo acht?

Torg. Help! help! men wil Torquaat verkrachten.
 Wat godtheit hulp my uit de schors? Nu in dit hol

Iul. Zoo gy delier hadt, en pijlkooker van Apol
 Gy waart hem heel gelijk, en hadtge witte wieken,
 Gy waart Kupido zelf: nu smeekt u een minzieke,

Gevierde maagdt.

Torg. Hier is een Noorder ysklip in.

Iul. Ach, om de Min te zijn ontbreekt u niet dan min;

Ja Venus zal u eens op haar ivoore waagen,

Wen Mars in d'oorlog woedt, ter sluik ten heemel draagen.

Torg. Tiziphone, die met uw blikken doet de zon

Van anxt bezwijmen, flux vlie weêr na Phlegeton.

Sta van my. wech van hier: hoe meent gy my te vangen?

Met wat aanlokscelen? met haar begruift vol slangen?

Hoe kronkelt dat gedrocht! dat's een Meduzes pruik.

Iul. Ei my Torquatus, ach!

Torg. Hoe stinkt'er adem! ruik.

Waar berg ik my van stank! ze heeft Alektoos borsten,

En vel rondtom bekleedt met etterige korsten;

Harpyë-handen, 't naar gezicht van Hecatee,

En voeten als een Sphinx, ze laat met yder treê

Een bloedtvlak; z'cet een slang. Van hier, ik zou my branden.

Haar kaakebeen bezet met drierijg staale tanden

Knaagt Julianes arm.

Iul. Bedaar. ei zie eens, wie

Ik ben.

Torg. Is't Noron niet?

Iul. Neen, Juliaan.

Torg. Ay vlie.

Loop oover berg en dal, en vergeleege stranden.

Wat neemt daar Tiziphon in haar bemorste handen?

De rechte vat een toorts, de flinke handt een slang,

Ze schudt'er slangepruik, en blaast van elke wang

De slangen blaauw van gift: een tabberd laatze sleeten

Omgordelt met een slang. ze maalt met paarsche streepen

Haar schelmery daar op: eerst schildertze mijn oom,

Oom, die zijn broeder moordt op moordtbanketten. Droom

Ik? neen, ik ziet. zie daar, daar teikentze mijn moeder:

Wel, schildertge die naakt, boeleeertzze met de broeder

En moorder van 'erman? Ja! 't is gedaan. hy licht
Noch om dien gruwel!

Iul. Kom blus meê uw min.

Torq. Ei wacht.

Eer ik u streel moet ik dat zwarte vel afstroopen,

En hangent hier te pronk. gy zult niet ontloopen,

Al vloogt gy op den troon des Dondergods. Wel! die

Noch flus was Tiziphon, is die nu Pluto? zie,

Hy vliedt en is gewondt. de Godt des doodts gaat vreezen

Voor sterven. o wat ramp! zou 't Juliaan wel weezen?

Mijn lief? ja! neen. ja! neen. ja. ja. en heel gewondt!

Mijn lief; zwijg tong; ei zwijg; sy reukelooze mondt!

Gy noemt 'er lief, en hebt haar eedel bloedt vergooten

Kom, straf mijn misdaat. voort. ik zal mijn borst ontblooten.

Daar is het staal. daar 't hart. stoot. neen. ja. stoot vry toe.

Ik ben onwaardig dat my d'aarde draag; wel hoe!

Waar wacht gy na?

Iul. Mijn prins; zoo ik uw bloedt zou plengen

Zoo mostge uw boezem niet ontdekken?

Torq. Ik zal 't mengen

Met Norons traanen.

Iul. Ach, o blanke albaste rots,

Blijft gy al eeven hardt? hoe zijt gy noch zoo trots?

Zult gy, terwijl ik met een windt van droeve zuchten,

En zee van traanen u bestorm, noch voor my vluchten?

Waarom voor my geveint? weet gy niet dat mijn hart

U mint? zoo vraag 't het bosch, en bergen; die mijn smart;

En jammerklaghten zoo vermurwde, dat de steenen

Ook traanen lieten, en weergalmden op het weenen.

Torq. Noch zwijgtze. zeg: voort sterft. o wreede, kom ei doot

Uw vyandt, wrange nimph van menschlijkheit ontbloot.

Ze wil niet dat ik sterf, mijn doot zou anders schijnen

Een gunst van haar te zijn. hoe lang laat gy me quijnen?

Hoe lang? in eeuwigheid? Dat u de donder sla

Troulooze! vlie vry door de zee. ik volg u. ga
Door 't grondelooze nat. al vloogt gy heel naar ondren,
Tot in de zwarte schoot van Prozerpijn. 'z kal dondren.

Jul. Zal ik dan ongekuft en ongerept van hier
Vertrekken?

Torq. Neen! 'k zal u met blixem, vlam en vicr
Omhelzen. Mijn goodin, waar zal ik u ontmoeten?
Daar isze. Tooveres, sta stil. haar vlugge voeten
Ontvluchten 't; maar al waart gy als de windt, ik kan
U achterhaalen, zie! hoe looptze! loop vry an
Den Rijn, gy raakt niet wech.

Nor. Dit zijn geen veinzcryën.

Nu staat mijn zcetel vast. Bezet aan alle zyën
Dit bosch. Roept Juliaan. o raazende Torquaar,
Beloontge gulle gunst en waare min met haat,
Versmaat, verstoort, vervolgt gy haar met al 'er klagten?
Die my die gy veracht wil ik nu niet verachten.
O schoone Venus, ach onsterflijke goddin,
Die Mars beoreloogt met kusjes, laat mijn min
De ziel van Juliaan ontsteeken. Hoor; ay velden,
En bosschen die haar naam zoo dikmaal leerde spelden,
Roert zoo veel tongen als 'er blaaden ritflen, ga,
Ei vraag haar waarze blijft, en zegh hoe zeer ik na
Mijn Juliaan verlang. Doorluchte watersprongen,
En winden ruischt nu vry. melt met onzichtbre tongen
Mijn groote min. ey vlieg; zegt tot haar zuure zin;
Wie kan u slechts bezien, en sterven niet van min.

Torq. 'k Heb Tiziphon vernielt, z' is in mijn tygerkaaken.
De weercit lacht 'er om. zal ik een ander maaken?

Nor. Waarom veracht gy haar?

Torq. Veracht ik haar? mijn lust
Is in de zachte schoot van Juliaan gebluft.
Ik nam haar in mijn arm, ze zeegh gewilligh needer.
Op 't geurig veldttaapijt, hoe lachte zy! hoe teeder

Wasze ooveral besneên ! ja d'eedle Schoonheit hadt
 Zich zelve afgebeeldt in haar, want als zy tradt
 Zach men de majesteit van Juno, als ze lonkte
 Was Venus zelf beschaamt; ja d'heemelen ontvonkten,
 En d'aarde zwoegde door die flonkervlam, de zee
 Sloeg door dat zelfde vuur aan 't zieden, Pallas meê
 Aan 't pruilen, om haar glans; spijt beukelaar, en hellem
 Zy won 't. toen zag men strak een heemelval. o schellem
 Wy waaren tot u leet in een geënt. de goo'n,
 Benijden my die vreugt. Jupijn riep van zijn troon
 Kom hier mijn Juliaan. wech wasze.

Nor.

Juliane!

Im. Wy hebben, groote Vorst, gezocht in alle laanen,
 Maar al vergeefs. ik vrees dat zy ons is ontvlucht.

Nor. Ontvlucht? wat raadt? stil, stil! ik hoor haar. ach, ze zucht!

Ik ben bedroogen. och! schuilt gy in bergspelonken?
 Neen! dat's onmogelijk. o neen! uw blixemvonken
 Uw oogen zouden u verraaden: ja al was
 Uw schuilhoek als de nacht, het wiert'er dagh. kom ras.
 Daar dochtme zagh ik haar. waar zijtge weêr gevloogen?
 Kom hier. hoe! of de glans van uw betoovrende oogen
 My scheemren doet? ik denk dat gy hier by ons zijt.
 Ik ben van 't godtlijk bloedt; ach Juliaan! benijdt
 Gy mijn geluk en 't uw? godt Phebus is mijn broeder,
 En een doorluchter maagdt dan Iliä mijn moeder.
 Mijn vaader is Jupijn, die 't goude zonneradt
 Deedt went'len achterwaart. en in het zwalpend' nat
 Van Nereus bande, toen hy ondertusschen streelde,
 De veldtgodin, waar by hy Cezar Noron teelde,
 In een vierdubble nacht. terwijl uw Noron wordt
 Geteelt, vindt godt Jupijn een Herk'les nacht te kort.
 Hoe traag quam Phebus uit de golven nae 't lang marren?
 Kom voort, eer dat dit licht de langbeloofde starren
 Besla, welks opgang heeft de weerelt al gekoft

Vier daagen, eerze wierdt van duifternis verlost.
Is mijn Goodin op d'aarde onzichtbaar voor mijn ooggen,
Of is haar godlijkheit ten heemel opgetoogen?

Noron. Iuliane.

Iul. IK schuw de moederbeul als een vergifte slang.

Nor. Vlucht niet, ik volgh u naar, al was de wech zoo lang
Als d'aardtboom van 't gestarnt, ik wil mijn lust nu boeten.
Hoe kan het minnevier het ingewandt doorwroeten!
Men moet zoo schuw niet voor verliefde vorsten zijn.
Sta stil.

Iul. Ei my! sta af. stadthouder van Jupijn,
Wat reptge Juliaan met uw onkuifsché vingeren?

Nor. Bekoorelijke maagdt, wat godt zou niet verslinger
Op 't flonkerend gestarnt, datg' in uw voorhoofd draagt?
Leg af de fierheidt, die de Minnegodt mishaaft.
Ik eisch u voor geen boel, maar voor een keizerinne
Der weereldt, en voor een vergoode gemaalinne,
Van een doorlichte godt, als ik ben.

Iul. Stil, sta af.

Hoe Noron, wilt gy dat mijn handt genaak' een staf,
Besprenkelt met het bloedt van mijn vermoorde vaadet
En van uw broeder? weg, kom my voor al niet naader:
Mijn vaaderlijk geslacht, dat leit 'er toe. help. och
Mijn broeder wort belaagt! wat schiet 'er oover? noch
Behouw ik dit; maar ach men moet 'et my wel laten,
Het eenigh ooverschot van alles: u te haaten,
't Welk my veel liever is als u, of als uw stadt,
Of septers.

Nor. Juliaan hoe dus verblindt, zegh, wat
Voor kooninglijke gift zou ik u kunnen geeven,
Die 't huwelijk oovertref, waar door men wordt verheeven,
Als een Herfalia op Room'us troon? hoe nu:
Wat wilt gy beeters?

Iul. Dit:

Iul. Dit: of mijne doot, of d'uw'.
Onkuische vorst! hoe zal ik uit zijn armen wringen?
O heemel waar wil 't heen?

Nor. Men zal 'er u toe dwingen.

Iul. Men kan niet dwingen een, die sterven kan. 'k zal 't al
De gooden klaagen, zoo gy voort vaart.

Nor. En ik zal
Uit een bedwonge maagd een eed'le zoon verwekken.
Geen godtheit wil, of zal, of kan u my onttrekken.
Omhels my.

Iul. Raakme niet. Kom hier, ei kom toch voort
Bebloede dochteren van Danaïs, ay hoort,
Ontbreekt 'er aan 't getal niet een? ja. ik zal weezen
De vijfthgste. wel aan, laat Noron dan vry vreezen,
Betreedt hy 't bruiloftbedt.

Nor. Ontfang my tot gemaal,
D'ontfachelijkste zoon des Dondergodts, ei draal
Niet langer Iuliaan.

Iul. Wat wordt mijn ziel geverregt?

Nor. Wat wordt mijn taay gedult door 't weigeren geterregt?
Wie fart gy?

Iul. Norons drift.

Nor. Neen, godt Qujrinus neef,
Die zijn bebloede kling door kooningsstrotten dreef,
Die septers staapelde op al d'afgerukte kroonen,
En plengde prinsenbloedt op kooningkelijke troonen,
Ja die zelf gooden schept.

Iul. Hoe dikmaal zagh Diaan
Doorluchte kooningen voor weerdtheerschers aan,
Omringt als met een muur van strijdb're bontgenooten,
Die Phebus's morgens vindt uit troon en rijk gestooten,
Geboeit, gesleept, getrapt, geparft van 't slaafsche juk.

Nor. Maar ik beheersch als voogdt 't onmondige Geluk,

Iul. Beheersch ook zoo uw lust.

Nor.

Breck af 't schoorvoetend' marren;

D'onwrikbre heemelspil rolt eerder om de starren,
 Eer ik u gaan laat, en eer dat mijn lust, of min
 Verflaauw. Verhoor my toch, o schoone vyandin!

Iul. Ga naar de keizerin, of ga naar uw Byrrhene.

Sleept gy de kooningen met boejens aan de beenen
 Naar 't hooge Kapitoool gelijk een tweede August?
 Of is uw' oorlogstoorts in 't endt met bloedt gebluft?
 Of zijn uw waapnen by Mulciber te sineeden?
 Ga, ga, win weerelden, laat Juliaan met vreedden.

Nor. Ik ben 't die hier als Mars op d'oorloogzceetel zit,

Ik luisterde wel eer naar 't leuterendt gebit,
 In 't naare veldgeschrey, en hoefslag van de paarden,
 Naar 't blutsen van een helm, naar 't knarssen van de swarden,
 Naar 't snorren van een pijl, naar 't hitsen der trompet,
 Nu luister ik naar u. Dees strijdb're handt, die met
 De drillende oorloggspeer schudt toorenrijke muuren,
 En als een blixem sloeg gehaate naagebuuren,
 Waar voor het Oosten alsz' een schicht anraakt besterft,
 Die d'Afrikaansche zee met vyandts bloet beverft,
 En kneusde harrenas, en helm, en bekkeneelen,
 Leit nu niet toe als slech om Juliaan te streelen.

O handt! 't is veiliger t'omhelzen als u aan
 Een scherpe schicht of speer of beukelaar te slaan.

Ik ben mijn zelf nu niet. men kan mijn min niet temmen:
 'k Moet in de weelde van uw zachte schoot eerst zwemmen.

Iul. Een welgeaarde vorst vreeft voor een lasterstuk,
 Veel meer dan voor de doot. het slibbergladt Geluk
 Betreedt uw troonen, maar met waggelende treden:
 Steun op uw septer niet. ey hoor naar mijn gebedden.

Nor. Mijn lust is nu mijn godt.*Iul.*

Zijn al de gooden doot?

O tweede Sextus wilt gy voortgaan, zoo doorstoot
 Eerst d'onbemorste borst. Waar is mijn dappre vaader?

Kom hier, gy zijt ontzielt. geen noodt; vat dees verraader,
 En maagdeschender. berg mijn kuisheit. ras. ai ras!
 Uw schim is mans genoeg! hy vliedt; ey my! och was
 Mijn strenge broeder hier, die 't altijdwrokkendt Parten
 Bedwongen heeft. wat zou dit schenden Pizo smarten:
 Hy dreigt u met zijn heir. o heemelen bestraalt
 My met meedoogen, ach!

Nor. Hoe zijt gy zoo verstaalt?

Iul. Gy, die gesprooten zijt uit godt Augustus lenden,
 Zult dus uw aadeldom bezoedelen en schenden.
 O Keizer ken u zelf; erberm u, ach ik buk
 Ter needer.

Nor. Zwijg. neen, neen. wanneer een schellemstuk
 Begonnen is, zoo is 't te laat om zich t'erbarmen.
 Gedachten worden zelf gestraft. kom, laat het karmen
 Nu, geef u neer. voort, voort.

Iul. Laat af. o goo'n, ai my!
 O ongerepte Maagdt, de maagdeschendery
 Te weeren, is uw plicht; doorluchtige Diane
 Bewaar mijn kuisheit. help!

Nor. Wy zien hier na geen traanen.

Iul. Jupijn verplet hem, zoo dit worstlen u verveelt.

Nor. Hy straf zich zelf als hy een andere Iö streelt.

Dat komt van Cezars min, en godtheit te verachten.

Iul. Terwijl gy d'eer hebt neem de ziel ook, na 't verkrachten
 Ben ik niet waardig dat ik leef. Nu leit mijn eer,
 Die d'eedle ridderschap zoo vierde, heel ter neêr.
 Op losgeborste tong, gy moet zoo yff'lijk schreeuwen,
 Dat het behoort wort van de tigers en leeuwen.
 Ei kom verscheur my. ach, die nu haar spijsc waar!
 Ai my! ach! ach!

Torq. Hoor, hoor wat mach dat zijn, hoe naar

Ruischt dat benaauwt gerucht in mijn bestorven' ooren!

Iul. Heeft my de heemel dan dit deerlijk lot beschooren?

Torg. Daar ik ben, ben ik niet, en waar ik niet en ben,
 Daar is nu mijn gemoedt, ze zoekt t'ontvluchten, en
 Hy volgt 'er, 'k vrees dat zy d'afgrijffelijkfte plaagen,
 D'eerlooze dartelheit van Noron moet verdraagen.
 Heb ik u hier, hoe zijt gy in 't gezicht van Room'
 Mishandelt? zy bezwijmt. ruk zón uw goude toom
 Naar d'andre wecret heên, of stort in Tethys vloedén,
 Als op de maaltijd, daar Thyëstes de bebloede
 Halfgaare schonken van zijn zoonen aan den disch
 Van Atreus knaagde. wel, bezwalkt gy niet? hoe is
 't Met u? ze zucht. bevocht gy d'oevers van uw oogen
 Met een gezwolle stroom van traanen? 'k zalze droogen
 O Roomsche flonkerstar.

Iul. O ramp, o wee, wat spijt!
 Nu Noron wech is met de kuisheit. ach! zijt gy 't?
 De geile dwingelandt is in mijn schoot gevallen.
 Ey my!

Torg. Was ik gedoodt van d'ongestuijme Gallen
 In d'oorloogh, 'k zou dan niet genootzaakt zijn het leet
 Van uw ellenden te verdraagen. ach, hoe wreedt
 Is 't noodtlot, dat ons nu zoo vreesfelijk komt plaagen.
 Verdraag uw ongeval met lijdzaamheit.

Iul. Verdraagen?
 Dat elk my naaroep: daar gaat Norons boel verby!

Torg. Hebt gy ooit minneplicht aan hem betoont? neen. gy
 Hebt nimmermeer gekuft d'onaangenaame handen,
 Of mondt, nocht ooit omhelft de wreede schouders, vande
 Verwijfde schelm.

Iul. Ik zach hem als een vyandt aan,
 En ik onlukkige hebb' hem behaagt. Diaan
 En Veste 'k eisch de wraak om Noron te verdelgen.

Torg. De zwelgende afgrondt zal die schender haast verzwelgen.
 Krop maar uw bittre spijt, en voeg uw haat een slagh
 Als Pizo komt. Ik zie de zegenrijke dagh

Van zijn gewiffe val en ondergang gebooren .

Iul. Zwijg, zwijg. de ramp is klein die noch na raadt kan hooren.
Ik streef'er teegens aan.

Torg. Zoo yltge naar uw graf.

Iul. Dat zoek ik.

Torg. Leef tot dat ik hem ontwring de staf,
Die my is aangeërf. De wraak die lichterlaagen
Ontsteeken is, en brandt, en dreigt met felle slaagen,
Rust strak tot teegenweer den vyandt daarze op mikt.
De granschap die eerst smeult, slaat wissel slag, verschrikt
Nocht waarschouwt; onverwacht trapt zy hem op de hiel.
Ay wreck u zoo.

Iul. 't Geluk ontziet hartvochte zielen,
En plaagt slaphartigen. ik ben de schelm getrooft.

Torg. Waar is uw achterdocht? uw broeder, die het Oost,
D'omzwerrende Scyt, de Part, de Pars deedt sneuven,
En al voorgiften by d'Apennijn'sche heuven
Zijn leeger sloeg, is nu in aantocht. 'k heb gehoort
Uit d'afgezonden van die veldtheer, dat hy voort
Opbrak, en herwaart rukt. hy hoort hier al te wezen,
Veins maar een oogenblik.

Iul. Voor hem is 't dat wy vreezen.
'k Wil Pizo niet meer zien, dus eerloos; neen! ik wil
't Met staal ontvliën; nu my des Tibers krokodil
Geschenkt heeft met geweld; zou Juliaan verstrekken
Een eerloos voorbeeldt voor de kuische jeugt, en trekken
Het hoeft noch schaamtloos op? terwijl my iemand ziet
En wijs dat 's zy. o neen, Latijnen, 'k zal u niet
Uit mijn bemorste schoot een tweeden Noron storten,
Of jongen dwingelandt voortbrengen. Hy verkorte
Mijn eer en ook met een mijn lust tot leeven: 'k wil
Niet eerloos leeven. neen!

Torg. Mijn Juliane spil
Uw onwaardeerlijk bloedt niet reukeloos. het leeven

Is wel aan ons, ja, maar alleen te leen gegeven.
 In 't Elizeesche velt zoudt gy uw vaader zien,
 Die heel t'onvreede voor uw schaaduw wech zou vliên,
 Zoog' ongewrooken quaamt. sterf, maar zy eerst gewrooken.
 Laat ons de broederbeul met vier en vlam bestooken
 In 't vyandtlijke hof. laat Noron zelf in d'afch
 Begraven worden. dat hem Nemesis verras.
 Dan sterft men eerst vernoegt als men zijn vyandts ooggen
 Geslooten ziet.

Inl. 't Geluk heeft ons van daag bedroogen;
 En Norons dartelheit stoot al mijn hoop om veer.

Torg. Het bloedt van Noron zal de schandtvlek van uw eer
 Afwasschen.

Inl. Neen, de doodt.

Torg. Wy zullen t'zaamen vaaren
 Naar d'eeuw'ge ballingschap, maar Noron eerst.

Inl. Ach, waaren
 Mijn broeders hier. ach! ach!

Torg. Ze zijn alreede in 't veldt,
 En trekken naar de stad. 'k zie uw beroemste heldt
 Bezeeten van de spijt, verzelt met Room'lus aadel;
 Den dwingelandt gelicht uit zijn Tuskaansche zaadel,
 Deur Tiggellinus speer. ik zie hem heel verwoedt,
 En dat d'albaste vloer gemarmort is met bloedt
 Des bloedthondts, die vast vlucht al hijgende in zijn zaalen,
 Voor 't dreunende gedruis van Pizo, die de daalen
 Met lijkken vult. noch stijgt Diane op d'ooster poort,
 Ze spant haar taaje boog, ze wenkt, en roept: kom voort.
 Trek in; de muur stort neêr. voort Pizo, straf 't verkrachten
 Van d'eedle Juliaan, en stil haar jammerklaghten,
 En droog'er ooggen, die van peerlen zwanger gaan.

Inl. O Doodt, ziet gy my ook niet voor onwaardig aan?
 Ja, 'k magh het leven noch de doodt niet waardig heeten.
 Ach, hoe elendig is 't dat niemant d'uur kan weeten

Wanneer hy sterven moet.

Torg. Of 't lichaam is ontëert ,
D'onwill'ge ziel blijft kuis. de schande is afgekeert ,
Toen gy ze teegenfondt. hy nam 't, 't is niet gegeven.
De maagdom van de ziel is ongeschent gebleven.
De wil is niet verkracht .

Iul. Ey hoor eens. ach wat 's dat ?

Torg. 'k Vrees dat het plaagen zijn, die Noron uit de stadt
Ons op den hals schendt.

Iul. Ach, ey my.

Torg. De staale schilden ;
En wapens ram'len.

Iul. Vlic.

Torg. Dat ik mijn leven spilde
Ten dienst van mijn princes, ik was noch al verplicht .
Ik zie op Vatikaan ook paarden trapplen.

Iul. Zwicht ,
En zoek een schuilplaats.

Torg. Stil, ey zwijg mijn Juliane .
De waare liefde vreeft geen wapens. Droog uw traanen .

Iul. O heemel, ach is dit dan uw beschoore lot ,
Dat Mars na d'oude stam de leste looten knot .
Ey wijk, de heemel scheidt vermaak in ons te plaagen .

Torg. Is 't noch niet lang genoeg, zijn dit weêr andre laagen ?
Wat zie ik. gooden is het Pizo niet ? ja.

Iul. Och ,
Of 't Pizo was. hy is 't. Jupijn indien gy noch
De weerelt met een wenk bestierdt, zoo blixem, donder ,
Verzet, verschudt de stadt, op dat mijn broeder plonder ,
Terwijl zy sidderen, de gruwelen van Room' ,
En demp met Norons heir den wijden Tiberstroom .
O heemel !

Torg. Wat geluk als zulke zilvre druppelen
Van blyschap zijpelen !

Iul. Mijn ziel begint te huppelen,
Nu geldt het Noron. ach!

Torg. Verdelger van de Part
Zijt overwellekom.

Iul. De vreugt bestclpt mijn hart.
Ey my.

Pizo. Doorluchte prins, zet Juliane needer.
Help heemel! ach!

Tigg. O goo'n wat ongeluk.

Torg. Al weeder
Verlept haar geur'ge verf.

Tigg. Besprengkelt 'er met nat;
Hier springt een bron.

Pizo. Word dan mijn zeegefeest bekladt
Met lijkrouw? ach! moct ik met droefheit lijkvier branden,
En niet met vreugt de goo'n haar sneeuwitte offerhanden
Opofferen?

Iul. O wee!

Pizo. Mijn zuster, ach! wat raadt!

Iul. Ey my.

Tigg. Hoc is 't?

Iul. Ey my! o goo'n! ach! ach! Torquaat!

Ach Pizo! 'k ly niet dat gy nu zult zeegenpraalen
Op 't heilig Kapitoel, ontsteek eerst met de straalen
Der gloejende oorlogsvlam het eerloos hof. straf eerst
De broêr, en moederbeul, die 't Roomsche rijk beheerst,
Die vorst, en vaader heest ontzielt, die my, zwijg lippen,
Laat zulk een schennis uit uw eerb're mondt niet slippen.

Torg. Het geen het lichaem leedt door dwang, dat dart de mondt
Niet melden.

Pizo. Wreede goo'n, liet ik de Partsche grondt,
Om dat my Rome zou een grooter vyandt worden?
Nu komt het ongeluk. al mijn gelukken snorden
Verby mijn oogen, ik was hoog verheeven, om

Een zwaarder val te doen. 't Verdedigd Keizerdom
 Zagh dan die gruwel aan? zagh het mijn vaader sterven
 En quam 't hem niet te hulp? Most ik uitlandigh zwerven,
 Hier vaader sneuvelen? Ik heb in Parten al
 Van ver 't gerucht gehoord van vaaders droeven val.
 Mijn oorlogsvolk vol haat vervloekte den verraader,
 En d'oppersten van 't heir beloofden my mijn vaader,
 En ook des Keizers doot te wreken door het staal.
 Hoe quam hy om?

Iul. Ik schrik voor 't schrikkelijk verhaal.

Torg. Men zy hier eerst alleen, en veilig. doet bezetten
 De toegang van dit bosch.

Pizo. Ga broeder strax beletten,
 Dat niemant uit de stad ons schielijk overval,
 En sla de wagenburgh by Numaas zuil. Ik zal
 U daadtlijk volgen.

Tigg. 'k Ga.

Pizo. Vertel nu d'ongelukken.

Iul. Hoor ongehoorde, felle, en helsche schellemstukken.
 Toen Manlius het lest met macht by d'Iber lagh,
 Hadt Noron hier terwijl het opperste gezach,
 Die leedigh in een poel van wellust lagh verzonken;
 Ja trok de schaamt' heel uit, door 't goddeloos belonken
 Van d'eedele vorstin, Plancina. zoog een min,
 Die onnaatuurlijk is, door 't oog, ten aadren in.
 Hy zwoer zijn broeders doot, en 't plukken van de bloezem
 Der keizerlijke Roos; toen wierp zich in zijn boezem
 De Nijdt, en nestelde in het schenziek ingewandt,
 Dat van veel bitterheit bezwangert, naaderhant
 Aan 't baaren quam, toen hy met nooitgehoorde listen
 De keizerin met spijt opyulde, en voort ophiste
 Door d'oude boel Byrrheens Thessaalsche toverdicht,
 Dat rotsen wagg'len doet; ja haar gezangen 't licht
 Uit al de weercelt korts verjaagde; met haar woorden

Ontftak zy minnenijd *. Zijn voffetong bekoorde
 D'onlukkige vorftin, eer dat de keizer quam ,
 Die endlijk komt, toen Room' deedt door haar vreughdevlam
 Den heemel, aard', en zeên opdavren, en weêrlichten .
 Vermits hy zeegenrijk al d'Ibers felle fchichten ,
 En dreigementen had te rugh gekeert. De zaal
 Van 't zeegepraalend' hof dient 's avondts voor een maal ,
 Dat Prognés maaltijdt tart in gruwlen : groote gooden
 Hoe bloedig was die difch ? daar 't ongeval op noode
 Den keizer, al den raadt, en ridderfchap ; elk was
 Verheught, en onbezorgt. maar ach ! helaas ! hoe ras
 Veranderde die vreugt, geen maagdemondt kan melden
 D'elendige ondergang van zoo veel groote helden .
 De droefheid bindt mijn tong, het toegedreeve leet ,
 De doodt der Deugt, van hen gezwooren, doet my 't zweet
 Uitbreeken. Lief, zeg voort 't geen my de rou, en 't weenen
 Belet.

* jalouzy.

Torg. Wie luifert toe die niet zal moeten fteenen ?
 Zoo haaft de jengdt was van de wijn ontbreidelt, het
 Gekreukte voorhoofd van den Raat ontrimpeldt, let
 De lift op 't voordeel, ftrax veinfte Noron iet te smeeken :
 Omhelst de fchoud'ren van mijn vaader. dit was 't teeken
 Der moordtjuur, en toen borft een ysre drommel uit
 Van onder de tapijt : en hy riep ftrak : voort, fluit
 De poorten van het hof : 'k zal nu mijn bloetdorft laaven ;
 Mit heeft hy 't moordtgeweer in 's broeders borft begraven ,
 En 't keizerlijke bloedt, dat nu wraak roept, spatte in
 De wijn, die Noron bracht d'ontaaarde keizerin :
 Zy dronk het uit, en plengde 't Juno toe. De fteenen
 Die vloogen door de zaal, de Roomsche Joffren weenen ,
 En fchreeuwen heemelhoogh ! maar 't wordt om zucht, op zucht,
 Van die de ziel ftondt op de lippen, en 't gerucht
 Der waapens niet gehoord. d'een nam d'aaloudtste vaaten ,
 Noch half gevult met wijn, terwijl de ridders aaten

Dat

Dat bloedige banket, en kneusde bekkeneel,
 Op bekkeneel. men zagh een ander storten heel
 Verwoedt op Scevola, gewaapent met een zeetel.
 Hy dreigd', hy trof, hy doode. een ander dart vermeetel
 Op Noron vallen, maar moet sneuflen door zijn bijl.
 Uw vaader riep: heb ik op d'oevers van de Nijl
 't Egiptisch heir vernielt, 'k zal voor geen Noron zwichten,
 En zijn verstaalde vuist wurp met Latijnsche schichten
 Kamillus oogen uit, die bloedig rolden neêr
 Langs bei de wangen; ja, naa 't breeken van 't geweer,
 Grijpt Sceva brandendt hout, en knarsende op zijn tanden
 Vermorzelde hy 't hoofd van Quintus, d'hairen branden,
 Het bloet loopt uit de wondt in 't vlammig haar, 't welk sifft
 Als gloejendt yzer dat in 't waater sierkt, en kist.
 In 't endt heeft het Gcluk, dat de doorluchte mannen,
 De helden nijdigh is, en 't Noodtlot t'zaamgespannen.
 Ze schonken d'overhandt aan den tyran. elk vlucht.
 Maar hy stak 't hof in brandt, en de betrokke lucht,
 Noch meer bezwalkt door rook, was zwanger, en aan 't baaren
 Van een ontijdigh licht. Vulkaan, in vuur gevaaren,
 Bestormde 't heerlijk hof. het geen gehouden was
 Voor 't achtste wonderwerk verkeert in rookende asch.
 Zoo groot een lijkvier heeft het kcizerlijk gebeente
 Verteert. zijn hof verstrekte een doodtbuis. de gemeente
 Betreurde 't. Noron is terwijl op 't veld van Mars,
 En 't burgerlijk beklag, geschrey, geschreeuw, geknars,
 Was lieflijk maatgezangk voor hem, die al de wetten,
 Die Numaas schrandre pen op ype schorsfen zette,
 Verscheurde.

Pizo. Heeft hem toen de blixem niet geraakt?
 Hadt d'oude Kato toen uit d'yzre slaap ontwaakt,
 Wat zou hy zeggen? ach, die tuchtheer zou zijn Rome
 Verwijten, dat het niet een dwingelandt kan toomen,
 En dat in d'eedle stad, daar Brutus staf wel eer

De Dwinglandy verjoeg. De Vryheit leit ter neêr.

Torg. Terwijl de Wrok, Twist, Nijdt, Room' op het herte trappen,

Las ik de lekkerny der Grieksche weetenscappen

In Pallas wijze stadt; daar ik op 't ledekant

Al sluimerende 's nachts mijn leeden ruste, van 't

Veel blokken afgemat. de midnacht was aan 't glyën,

De Rust liet haast haar rijk aan d'Onrust: toen ter zyën

Mijn zaal al dreunende op het ysljkst oopen borst,

Laet vaader in, bezwalkt met duisternis, bemorst

Met bloedt. de toorts, die my met wraakluft heeft ontfleeken,

Verdreef de nacht. hy sprak: gy moct uw vaader wrecken

Op Noron, die mijn rijk, en leven roofde. kom,

Vernoeg mijn ziel. herstel 't aalouwde heiligdom,

Deur vyandt, vier, en zee, geslept uit Priaams muuren.

Plet Noron. vrees geen staal. Deugt kan metaal verduuren.

Op naar de Tiber, daar Plancinaas huwlijxbandt

Van hem ontbonden is, hy heeft mijn hof verbrandt,

De tempelen berooft, uw' val alreê gezwooren.

Veins u uitzinnig of uw leven is verlooren.

Hoe, wortme op 't bedt vergoedt? ga heen, streef door 't gevaar.

Verwerp Minerves pen, grijp Mavors beukelaar.

Toen zweeg hy, en was weg. Ik 's morgens uitgelaaten

Speelde een zinlooze rol, vloog door d'Atheensche straaten.

't Haar stondt dus opgeknoopt, en al de weerelt was

Verwondert om de prins van Rome, die zoo ras

Verandert schein. 't Gerucht vloog op haar vlugge wicken

Toen herwaart aan, en riep: Torquatus raast in Grieken.

Ten lesten kom ik hier, daar 's vyandts listigheid

My levert slag op slag, en strijd op strijd bereidt;

Maar al vergeefs. Noch heeft hy haar, waar van hy 't leven

En ziel ontfangen hadt, met helsch vergift vergeven.

Dus heeft de broederbeul zijn moeder ook verrast.

Zijn achterdocht hadt ook te vooren streng belast,

Dat niemant uit het landt naar Parten zouw vertrekken,

Om 't gruwlijk moordbanket voor Pizo te bedekken,
 Zoo lang als d'oorlog duurt. waart gy dan onderdrukt,
 Zoo zouw de geur'ge Roos, van Noron afgeplukt,
 Uw Juliane, o spijt! ook wraakeloos verslensfen.

Pizo. 'k Wensch nu ach blixemgodt!.....

Torq. Ey zwijg, hier is niet wenschen

Noch woorden niet te doen; maar met dat vreeslijk staal,
 Daar 't rijk op steunt, en dat d'uitheemschen altemaal
 Verschrikt. acht gy geen wraak? uw eer gaat u veel naader,
 Wilt gy dat Rome schrijft met goude lettren: vaader
 Des vaaderlants, in 't staal, of onder op de voet
 Van 't marbre praalbeeldt, dat u 't rijk oprécht; zoo moet
 Gy d'akkren wreeken tot de naafte gallegvelden,
 De steeden, die de borst voor d'ouwe vryheit stelden,
 Tot kerrekhoven, tot een jammerpoel dees stadt,
 't Onttranste Kapitool tot een afgrijpslijk vat
 Der bekkeneelen, die de Dwinglandy ontbreinde
 Door Norons handt gemaakt, de muur die ons omheinde
 Ten deel gesloopt van pas, om u en al uw macht
 Door in te voeren. kom.

Pizo. O dappre vorst, gy tracht

Godt Herkles na te treên, die zich heeft vry gevochten,
 En die de weercelt van ontelbre lantgedrochten
 Verloste. maar voor ons is hier te veel gevaar.
 Hier brult de dwingelandt met oorlogsvollek, daar
 D'uitheemsche benden, die de Roomsche steeden vullen:
 My dunkt ik hoor alreë het gillen, biezen, brullen
 Van 't woedend' ongediert. dies vlie, ey vlie, de doodt
 Dreight hier het vreesfelijkst.

Torq. Vrees Pizo nu, ontbloot

Van d'eerste deugt, de doodt die in vergulde schaalen
 Zich meenighmaal verbergt, en komt wel helden haalen
 Naar Stix van een banket? Wat de Gelegentheit
 Nu by haar lokken. op, terwijl de schender leit

Verzoopen in een zee van averechtse lusten,
 Heilooze lekkerny. die rust zoekt moet niet rusten.
 Nu jaagt de Noodt, nu lokt de Tijd, en d'Eer gebiet,
 De Vryheit klaagt, en roept: verlos my. wie nu vliet
 Toont zich ontaart. laat ons uit marmre grafgewelven
 D'aaloude heldenaardt der vaaderen opdelven,
 En laat ons toonen dat wy zijn Quiriten, van 't
 Trojaansche bloedt geteelt. en zoo het vaaderlandt
 Moet vallen, laat het dan niet wraakloos gaan verlooren.
 Herstel de heldenaardt die u is aangebooren.

Pizo. 'k Zie 't zweemfel van een Mars in u, en grooter list
 Als ooit Ulyffes hadt: en als gy Pizo list
 Op Noron, hoort deez' eeuw een Cicero, die Rome
 Verlossen wil, en kan dien Katilijn betoomen.
 Hy holt noch buiten 't spoor, het welk de Staat beweent,
 Terwijl hy dreigt, en treft, ja 't rammelend gebeent
 Van 't zuchtend' Rome knaagt. mijn moedt was al aan 't slippen
 Beanxt voor Noron, maar de blixem van uw lippen
 Stort my een Cezars ziel deur d'ooren in.

Torg. Sweer dan
 De val van Noron, en zijn goude septer an
 De wettige erfgenaam te leevren, te verzetten
 Deez' onbepaalde macht des Dwinglands, Numaas wetten,
 De burgerlijke staat

Pizo. Ey zie Torquatus, wacht. . . .

Torg. Wat duifternis is dat? kan d'onbekende nacht
 Met zwarte wicken op de middagh bosch en velden
 Beschaaduwen? wie bluft het daghlicht, wie verfelde
 De Tijd? waar is de zon?

De geest van Manlius.

WAar blijft, waar blijft, de wraak?

Torg.

Geest.

Ach 't is mijn vaaders geest, en stem.

Torquatus staak

Het

Het draalen, wreek my.

Torg.

Hoe?

Geeft.

Wilt gy 't gebouw doen vallen,

Zoo breek de zuilen af, trek in de Roomfche wallen.

Pizo. Zoo breek de zuilen af; dat is verniel zijn Raadt,

En vrunden, zuilen van zoo goddelooz' een Staat.

Torg. 'k Heb dat al lang gezocht, mijn lift ontwerp, en ftelde

Een brief op uwe komft, die van een toeleg melde

Op Noron, en Metel, ja zelf Popil bekladt,

De fpil daar 't al op draait. zie daar, daar is het blad:

Zie hoe het u gevalt.

Pizo.

Heel wel; nu moetmen d'hoofden,

En opperfte van 't heir (die my zoo vast beloofden

Te wreeken 's vaaders doodt) vergaaderen. op dat

Men raadflaag wie den brief beftellen zal, en wat

Ons voordor staat te doen.

Torg.

Voor al wilt doch betrachten

Dat dit terftont gefchiet, de tijdt lijdt hier geen wachten.

Vaar wel, ik ga na 't hof, op dat mijn afzijn daar

Geen achterdocht en geeft.

Iul.

Wat dreigt ons al gevaar!

Torg. Daar gaat de droeve maagd naar Pizoos leegertente:

Zoo quijnt een geur'ge roos, die in de laauwe lente

Verflenft. wat gruwel is 't! ach had ikze afgeplukt.

Nu heeftze Noron van haar teedre steel gerukt,

Hy trappeldeze in 't ftof, zy die met gulde ftraalen

Rees in de morgenftondt, moft voor de middag daalen,

Ondraagelijke fpijt! in zoo vervloekt een poel,

En naare hel. ik haat haar nu, zy is zijn boel.

Neen, 'k min haar noch; maar ben van al mijn hoop verfteeken.

'k Verlies haar wel: maar 't ftaal zal 't op den fchender wreeken.

H E T D E R D E B E D R Y F.

Noron. Lentulus.

Nor. **H**Et zeegenrijke Room' moet voor dees septer beeven;
 Ik voor Torquatus; ach mijn Lentulus, wy leeven
 Geduurighlijk in zorg voor hem. noch heb ik al
 Een aanslagb voor, waar door ik hem bedriegcn zal.

Lent. Vreest gy? hoe! Juliaan kon hem met al haar traanen
 Niet eens beweegen.

Nor. Maar de looze Juliane
 Heeft licht de-zaak ontdekt, 'k heb nu een andre list
 En raadt bedocht, waar van zelf Syfiphus nooit wist,
 Noch zijn deurtrapte neef; strak zal Torquaat hier weezen,
 Daar na mijn gemaalin. verberg u onder deeze
 Hetruursche leedekant, beluister wat dat hy
 Met haar beraadtslaagt. zic, hy komt al, aan d'een zy.
 Ik ga.

Lent. Ik zal haast zien hoe 't met hem is geleegeu:
 Hy ziet my niet, ik hem.

Torquatus.

NU wort Torquatus deegen
 (Nadien 't Latijnsche heir, zelf Norons vonnis velt)
 Van d'onverwonnen vuist, en yzre duim beknelt
 Van Pizo. zacht, my dunkt ik zie daer iets verroeren;
 't Leeft onder de tapijt; ik zal mijn wraak uitvoeren,
 Al was ik schoon ontdekt. hy zal my niet ontvliên.
 Maar stil, wie hoor ik daar? wat of het is! laat zien.
 O heemel ben ik ook verraên? het is mijn moeder.

Plancia. Torquatus. Lentulus.

Plan. **D**Aar is mijn zoon, maar ach hoe langer hoe verwoeder.
Torq. Wie kust mijn moeder daar, meent gy dat ik niet zie?

Hoor,

Hoor, hoor, hoe dreunt de zaal! vlucht Pizo. wech. ik vliê.
 Wat raadt. ey my! stil, stil, hoe? moet ik my niet roeren.
 Ach ach d'Eufraat, en Nijl, en Rijn barft door de vloeren.
 Waar heen, ik vlie, en 't volgt! ey my het waater wast,
 't Omringt my. help! help! help! ik sterf, ik val. Verrast
 Die my verrassen wil, hoe streelt hy Juliae?
 O spijt. dat ly ik niet. hoe biggelen de traanen
 Langs bei haar wangen! wech, vlucht Noron, laat 'er los.
 Hoor Juliaan. ey ga met my. hier, door dit bos;
 Dat hy ons niet en zie. neen dit heên. ach hoe flonkren
 Uw oogen! 'k zie u wel. wat nevelen verdonkren
 De vluchtigen? hou daar.

Lent.

Ey my. o wee.

Torq.

Ga heên,

En boodtschap daatelijk, zoo ras gy komt beneên,
 Aan vaaders zaalge ziel, mijn eedle veinzeryen.
 En gy, kunt gy u noch met Noron niet belyen,
 Moet Lentulus al meê 't bloedtschandig leedekant
 Betreeden? och, ik voel d'onleffelike brandt
 Uws wulpze mins. Ik moet de zaal noch eens deurzoeken.

Plan. Torquatus, ach ik moet d'onzaalige uur vervloeken,

Toen ik het bedt betradd met hem, die mijn gemaal
 Ontzielt hadt. Mnemozijn genees zijn hartsens, daal.
 Van boven af, ey kom. o moeder van de Muzen.

Torq. Van hier, wie is 't? ey zie 't afzetfel van Meduze.*Plan.* Zoon vrees voor geen verraadt: 'k zweer by 't verftorte bloedt

Uws vaaders, by de goo'n, en godtgewijde vloedt
 Van Styx, dat dit gewelf, dees zuil, veel eer zal melden
 't Geheim my toebetrouwt, als ik. is dit vergelden
 Uw moeders trouwe zorg? aanschoutge my zoo bars?
 Ja zoon 't gemoedt kent schult. ik ben dit leeven wars,
 Ik heb de doodt omhelst, ze kan my niet ontslippen,
 Mijn trouwelooze ziel staat op mijn bleeke lippen.
 Erbarm u, of ik jaag zoo daatelijk dit staal

Ten boezem in. welaan. waar na of ik noch draal?
 Nu kom. Gaf iemandt ooit zoo traag een moeder 't leeven?
 Ey zie, 't hart klopt van schrik, zijn strijdbre handen beeven.

Torg. Naak my niet met de mondt die d'overspeelder kuft,
 Sla d'oogen neêr van schaamt, die de vervloekte lust
 Van Noron prikkelden. o spijt! wech met de handen
 Bevlckt met eedel bloedt van uw gemaal, vlie van de
 Breinlooze zoon, dart gy die zoo ontaardt, onkuifsch
 Veroorzaakt d'ondergang van uw doorluchtig huis,
 My varten met de handt, en vingren, die de leeden
 Van 't gruwlijxte ongediert, toen 't vaaders plaats bekleede,
 Omhelsden schaamteloos op 't eerelooze bedt?
 Dart gyme naadren met de voeten, daarge met
 Tradt op de ledekant van Noron? en bezwijken
 Noch waggelenze niet? gy die d'uitheemsche rijken
 Verstreckt tot een schandaal, verknocht g'u dan aan een,
 Die wellust scheidt in moordt, en naare afgrijplicheên?
 Die met een dartle voet dart trapplen op de buiken
 Van zwangre kooningins? laat gy uw glory pluiken
 Van dien verwijfden, die ook d'ongeboornen smoort,
 Die op mijn zectel bralt door d'onverzochbren moordt
 Mijns vaaders, die de speen heeft van Megeer gezoogen,
 Die bloedt uit d'aadren drukt, en traanen parft uit d'oogen,
 Die maagdeschender, die een welgebooren maagdt
 Verkrachte, daar de stadt, en 't heele landt van waagt,
 Een die u haat, en geeft de naam van keizerinne
 Om 't keizerdom? wat is d'onkuifche schelm in 't minnen
 Veranderlijk! ja, als de wisselbaare maan.
 Nu zijt gy zijn gemaal, en dan is 't Juliaan,
 En dan Byrrheen, en dan een ander. het is wonder
 Dat hem geen blixem schen, of vreesfclijke donder.
 Eerlooze keizersboel, de naam van moeder is
 Verwaarlooft door uw min, waar 's de gedachtenis
 Van voorige eerbaarheid, daar meê gy waart bepeerelt,

Toeng' als een morgenstar beschitterde dees weerelt.
 De Tracifche beulin die altijdt queelt, en springt
 Van tak op telg, nu niet dan uw boelaadje zingt,
 En leert 't gevoogelt met 'er tijlpen trouwet minnen,
 Beklaagt 'er Ithys. en, ey zeg, waar zijn uw zinnen?
 Vreest gy geen straf, of wraak, of 't recht, of my, of goo'n?
 Laat gy zoo achteloos uw vaaderlooze zoon
 Elendig dwaalen, en bestormen door de laagen
 Der Lift? ach! reedelooze en felle dieren draagen
 Haar jongen met gevaar door vier. Plancina haat
 Als reedelooser haar vervolgte zoon. verlaat
 Een moeder dan haar kindt, daar brullende leeuwinnen,
 Daar Room'lus vocdsters, daar gevlakte tigerinnen
 Haar vruchten queeken, ja, wen haar de list belaaft
 Des hongerigen leeuws, elkandren onvertsaagt
 Ontzetten, als men ziet haar leegersteê besprongen?
 Ja d'aadelaar betreurt zijn pluimeloze jongen
 In 't hoogfte van de lucht, als haar de landtman heeft
 Gerooft. het schijnt of gy alleen maar wederstreeft
 De wetten van Natuur. ben ik van u gebooren?

Plan. Ey zwijg, o heemel! ach wat moet ik hier al hooren!

Torg. Denk dat de gramschap brult door mijn verwoede mondt,
 Die wraak roept, Juno, ach goodin der gooden, kondt
 Gy huwlijkmaakster die bloedtschend'ge trouw gedoogen?
 Wat schrikkelijk bedrijf! hoe zijt gy zoo bedroogen?
 Trek weer uw schaamte an. en beweën, betreur de min
 Die de naakoomeling niet looven zal, dat in
 De boezem van een maagd, 'k zwijg keizerin van Romen,
 Gehuisvest wiert, kond gy uw wellust niet betoomen
 Wellustige vorstin? ga, streef uw dwingelandt,
 Gy zijt geen moeder, en een vaardermoordster. 't landt
 Vervloekt en haat u. ach! waar zal ik hoop op bouwen?
 Het alverteerendt vier, en de verwoede vrouwen,
 Met d'overwreede zee, drie snoode gruwlen zijn.

Plan. Als

Plan. Als gy de dartle straft, o opperste Jupijn,
 Zoo schent gy haar op 't lijf ondraagelijke elende,
 Ik ben van dat getal, waar ik my keer of wende,
 D'aarde is my veel te naauw, de heemel noch al t'eng.
 'k Schrik voor mijn schaduw zelf, kom hier mijn zoon, kom! pleng
 't Schaamachtig bloedt.

Torq. Het loon van zulke schellemstukken
 Is end'loos knaagen in het vuil geweeten. rukken
 De moeders zoo haar zoons naar 't graf? wie leit daar neêr,
 Kent gy den schelm?

Plan. Ey hoor.

Torq. Verschoon u niet, 't zy veer,
 Men kan geen schelmery met cierelijke woorden
 Verschoonen.

Plan. Die, o zoon, een vonnis velt, en hoorde
 Niet dan een zy, of hy schoon recht geoordeelt hadt,
 Is evenwel daarom noch niet rechtvaardigh. wat
 Door list of dwang geschiet en is geen schelmerye.
 Byrrhenes list dwong my uw vaaders bedt t'ontwyen
 Door heiloos rijm, waar voor Circe en Medea zwicht,
 Dat het bestarndt gewelf uit d'yzre naaven licht.
 Zy die de Jaghtgoodin haar kuisheit zou ondraagen,
 Ontdroeg de mijne, maar van deeze ontdekte laagen
 Die 't al weet is 't bewuift, en weet uw moeder niet.
 Dank heb uw dapperheit, en list, die hem verriedt.
 Mijn ongevallen zijn verdweenen, Brutus deugden
 Herleeven in mijn zoon. ik zwijm byna van vreugden
 Nu gy niet zinloos zijt. help Noron maar van kant,
 Geloof mijn onschult.

Torq. Haat dien norssen dwingelandt
 Dan om mijn vaaders wil, ik zal zijn neêr laag wreken.

Plan. Wat 's dat?

Torq. 't Is Pizo, zacht, hoor de trompetten steeken.

Plan. 't Is tijd te gaan.

Torq. Ey

Torg. Ey ga strak naar beneeden toe,
Zeg dat gy my hier in de zaal liet, maar zwijg hoe
Ik Lentulus bedroog. Vraagt iemand naar hem, moeder
Zoo speel d'onweertende, zeg dat ik ben verwoeder
Als ooit. Ik zal dees schelm verschuilen, datmen niet
Zal weeten, waar ik den bedroogen Lentul liet.

Noron. Sabinus. Serv.

Nor. **V**erleer nu Pizo dus in Norons kroon te vliegen,
Sabinus veins, hy komt. wy zullen hem bedriegen.
't Vermoeide heir leit stil, is de bezetting wel
Verdeelt?

Sabin. 't Is al verzien, men wacht flech uw bevel.

Pizo. Noron. Sabinus. Serv.

Pi. **O** Vorst die heerlijk op Augustus marmre troonen
Godt Room'lus rijxstaf zwaait, en d'Ooft en Welterkroonen
Veroverst hebt. terwijl dat onze weercelt hoort
Het yslijk dreunen van de Partische val, viel 't Noordt
Voor u te voet. Ik quam, ik zach, ik won. heel Parten
Gaf 't op; toen Cezar 't op zijn eigen boodem tarte.
Dees arm versloeg het heir van d'ongetemde Scyt,
De Noordtsche Beer, die met schenzicke klaauwen rijt,
Most zwichten voor de kling, die aan mijn vingren kleefde
Door 't stremmend' Partenbloedt. In 't Roomsche heir herleefde
D'aalouwde krijgstucht. Sluit en grendel d'ysre deur
Van Janus tempel nu; de Vreede zit 'er veur.
De Trouw, d'Onnoozelheit, en 't Recht keert naar den Tiber.
De felle Luzitaan aan geen zy van den Iber,
Die d'Ister laaft in 't Noordt, en die de Nijl bezit,
Ja de vergalde Gal, zelf d'afgescheide Brit
Genaaken 't kapitoel met keetenen behangen,
Om goude wetten uit uw strijdbre vuist t'ontfangen.
De weercelt is getemt, en offert haar gewect

Tot Romens dienst hersmeedt voor uwen zeetel. leer
 Haar nu gehoorzaam zijn. O vorst, 'k heb ook vernoomen
 Mijn vaaders doot, die in het overgaan van Romen
 Gebleven is. heeft hy misdaan, gedenk het an
 D'onnooz'le zoon nu niet.

Nor. Maar hoor: gehoorzaam dan
 My, als uw oppervorst, en is uw vaaders leven
 In d'oorelog verkort, dat moetmen my vergeven.
 Denk dat de waapenen geen maat en konnen by
 Het woeden houden. ik streedt om de heerschappy;
 Hy voor zijn vorst, en sturf: maar dat 's al lang geleeden,
 Men denk 'er niet meer om. omhels met my de vrede,
 En voe geen wrok; zoo dra als 't eens is uitgewoedt,
 En d'overwinner zijn geweer afleidt, zoo moet
 Ook d'overwonne strak zijn haat afleggen. laten
 Wy om een ongeluk elkanderen niet haaten.
 'k Zweer by de kroon, daar ik mijn hairen meê vercier,
 Dat wy u eeren. ga, en geef den lauwerier
 Aan godt Jupijn. volbreng de beedeloft: ga heenen
 Beroemde veldtheer, die heel Aziën dedt steenen:
 Jupijn die wenkt u toe.

Pizo. Beheerscher van de goo'n,
 En blixendraager, die van uw onzichtbre troon
 De vorsten breidelt, en met schriklijk blixemslingeren
 De heemel pooplen deedt, toen uw gevreesde vingeren
 De berregstaapelers in Etna sleepten, laat
 De strijdbaarheit de wiek uitbreiden van dees Staat;
 't Welvaaren van dit rijk, en Romen ceuwich duuren.
 Ey stut o Kreetfche godt de Palatijnsche muuren.
 Dat d'aarde Rome voor haar keizerin erken.
 Dat nimmermeer de zon, die 't daghlicht aanvoert, en
 Brengt weg, ict grooters zie dan Room'. laat Albaas bijlen
 Verdolgen zeegenrijk, wat met vergifte pijlen
 Aan d'Ister en Euxin, de Tiber drijft tot wraak,

Dat niemant Rome dan al bevende genaak .
 De Roomfche bundelen regeeren al de weerelt .
 Dat alles voor ons buig, of barft. hoe! ach, wat dweereft
 In mijn heersfchzuchtigh brein ? onreedlijke gebeên !
 Jupijn verhoor my niet; wat eifch ik ? neen, o neen .
 't Rijk is al groot genoeg, bewaar het onverwonnen ,
 En ongefchendt, zoo lang 't vuur der Veltaler nonnen
 In Veltas haardtftteê glimt, zoo lang de zoute zee
 De zoete ftrroomen zwelgt. Dat een geduurig wee
 Plaag die de vrede eerst breekt. neem de beloofde telgen
 Die u zijn toegewijdt, terwijl d'altaaren zwelgen
 De fchuldige offerhandt, het weeldig? Romen eert ,
 En looft uw godtheit, nu het Aziën beheert .
 Ey hoor. hoe dus verbaaft?

Tigellinus. Noron. Pizo. Sabinus. Serv.

Tigg. **E**Y laat my wat bedaaren ,
 Ik hijg om aamtocht.

Nor. Hoe, wat is u weedervaaren,
 Wie lijdt 'er laft ? zeg op .

Tigg. Ontzichbre Majesteit ,
 Daar het vermoecide heir nu van mijn broeder leit ,
 Dicht aan de Tiberkant, aan geen zy van oudt Romen
 Stondt flus noch Numaas zuil : men heeft al lang vernoomen
 Hoe dat dees zakte, ja elk een hadt in de mondt :
 De godt des Tibers wroet, en ondergraaft de grondt ,
 En delft een hol, daar hy zijn heimlijke boelaadje
 In pleegt, gelijk als in befchaduwde boffchaadje
 Godt Faunus nimphen freelt, zoo doet hy hier nu meeê ;
 Ten lesten fchudze en helt. tot dat 'er uit de zee
 Een windt komt, afgerecht op 't drijvend' zwerk te jaagen ,
 Op kielen slingren, vlooten sloopen, boffen plaagen ,
 Die hem ter neêr velt, elk fchrikt door de zwaare val ,
 Maar 't was noch niet genoeg, het onluk hiel geen ftal .

Daar wiert een jongeling naar Tenarus gedreven,
 Die eerst in d'uchtend' was van 't aangenaame leven.
 Een Roomsche Adoon wiert van de val geheel verplet,
 Rampzaal'ge schoonheit was met bloedt, en stof besmet;
 Hy lag als maakzeloos. wie hadt toen geen meedoogen?
 'k Zagh hoe zijn aaderen vast lilden, een van d'oogen
 Lag op zijn wang, die al gedoodtverwt was, het haar
 Hing ongekronkelt neêr, en droop van bloedt, heel naar
 En deerlijk zagt 'er uit, een half gepletterde arrem
 Lag avrechts onder 't lijf, terwijl men met gekerrem
 Hem los maakt, vondt ik in zijn borst dit bloedig blad,
 Doch zonder opschrift. ik geboodt toen datmen dat
 Bebloedt onkenlijk lijk zou in den stroom afwassen,
 En doen 't de laatste plicht.

Nor. Men wil ons hier verrassen.

Tigg. Nu onze list en kracht de zuil deed vallen, acht
 Heel Roome dat 'er een verplettert is.

Pizo. Ey zacht,
 Zwijg broeder.

Nor. Is 't een droom? of zijn het tooveryen,
 Die mijn verbaaft gezicht doen scheem'ren? snoodde tyen
 Waar in 't heiloos Verraat wert op den troon gezet
 Der witte oprechte Trou. heeft hem de zuil verplet,
 Die zoo lang zakte? staat Popil noch naar mijn leven!
 Ondankbre heb ik u de macht, 't geweer gegeven,
 Op dat het my in 't hart zou vaaren? hoe! verraadt
 Gy met Metel uw vorst?

Pizo. Het twijffelachtig quaat
 Geloofmen eerder als het teegendeel. 't mach weezen
 Dat gy bedroogen wort deur wantrouw. vrees niet.

Nor. Vreeze,
 En staal bewaart het rijk. Servilius, ga haal
 Metellus en Popil strax uit mijn groote zaal,
 Daar nu de Raadt vergaart. Liet gy den schelm verpletten

O goo'n!

O goo'n! Sabijn kom hier lees zelf d'heilooze lettren.

Sab. Zie toe. dees zaak is vol gevaar, naadien Popil
't Oproerig graauw heeft op zijn handt, en waar hy wil
Die Hydra met zich sleept, 't zijn yffelike tanden
Daar dat gedrogt meê dreigt.

Nor. De zwaare rechtbijl van de
Verstoorde keizers stut heel licht 't oplopend' graauw.
Op, op getergde straf, sla uw bebloede klaauw
In d'haatelijke borst der schelmen. Hoc bezweeken
De stijlen van mijn troon? waar meê zal ik my wreeken?
Mijn gramschap vaar op 't felst, 't is u geoorlooft, voort.

Sab. O vorst 't is princelijk te doen het geen behoort,
Niet dat geoorlooft is, cy wil genaadig weezen.
Vreest gy het graauw niet?

Nor. Hoe, men hoort den vorst te vreezen
Om zijn rechtvaardigheid.

Sab. Maar meer te minnen.

Pizo. Mars,
Beschermt de vorst in noodt, en onder 't naar geknars
Van 't vyandtlijk geweer.

Sab. Rechtvaardigheid bescherremt
De vorst, en Trouwheit meer, noch meer gena.

Pizo. Erbarremt
U over hen! neen vorst, na het mislukt verraadt,
En na de toeleg der verloochende onderzaat
Is het uw vyandt, en zijn vyandt te verpletten
Is vorstelijke deugt.

Sab. Het ongelyk verzetten,
De smart vergeeten van de toegedreeve spijt,
De gramschap toomen, en 't verdraagen van de nijdt,
Is goddelijke deugt. Wil Cezar zijn een vaader
Des vaaderlandts, hy spaar het burgerbloedt.

Nor. Verraader
Rep my van geen genaê, ze zijn geen leven waardt.

Ik ben godt Noron, en gewijde godtheit spaart
 Geen schelmen, zijnze daar? 't bang, en verbaasde weezen
 Wijft strak de misdaadt aan. gy moet dit schrift eens leezen.

*Popilius. Metellus. Noron. Pizo. Tiggellinus.
 Sabinus. Serv.*

A A N P O P I L , E N M E T E L .

Popil en Metel, ik heb uw last byna volbragt, de stadthouder van de plaats, daar ik my teegenwoordig onthouw, is endelyk in ons heimelyk verbondt getreeden. Hy rukt zijn machten byeen, om onzen toelag te doen klemmen, en naadruk te geven. Nu zal de weerelt haast verlost worden van een dwingelandt, die korts zijn moeder vergeven heeft, om datze zijn bloetschandig huwlyk wraakte. die korts: maar om 't al'erommenschelyxte ongediert uit te drukken, is de naam van Noron genoeg. Verwacht ons op de bestemde tyd, en vaart wel.

Pop. Wy worden t'onrecht van uw vyanden bekladt.

Men steekt hier naar uw kroon. de Staatzucht heeft dit bladt Beschreven.

Nor. Ja, zoo is 't. Boeit hem.

Pop.

De Burgermeester

Noch flus uw amptgenoot? elk siddert, en elk vrees't 'er.

O Tiberstroomgodt hef het hoofd eens uit uw kil,

Zie wie het helseh bedrogh met list bedriegen wil.

Komt bindt de handen, die den septer van Germanje

Opofferden aan Roóm', die 't ongastvry Britanje,

Spijt d'Oceaan die vol gedochten is, het lest

Verwoesten, die uw staf verdedigden in 't West.

O vorst uw wantrouw wil uw trouwste vrundt verdolgen,

Maar ach waar wilt gy 't doen? op 't veldt? dat deed ik zwelgen

Het vyandlijke bloedt, daar staan de graven van

De kooningen, daar ik van zeegenpraalde. kan

Een Prozerpijn dit zien met onbarmhartige oogen?

Doot gy my in de stad, daar staan de zeegenboogen,

Daar

Daar staat mijn zegenpronk, die schudden zou van rouw,
 En weenen; ja de zuil van 't Aventijnsch gebouw,
 Die van de beukelaars en waapens plach te blinken,
 Die ik de dwingelands ontgespte, zal verzuinken
 Van spijt; was ik 'er by, of maar omtrent, haar val
 Zou my verpletten om mijn ziel naar 't zaalig dal
 Te zenden, onbevlekt van een oneerlijke,
 Of slaafschē doodt.

Met. Indien men in des vyandts rijken
 Gewaapende vernielt, en in zijn vaaderlandt
 Zelf ongewaapende met wreedtheit helpt van kant,
 Ei zeg met wien wy dan ten lesten zullen leven?

Popil. Wort dan mijn eerste deugt deez' ontrouw toegegeschreven?
 Zie voor u wat gy doet. Een rechter moet voor al
 De waarheit weeten, eer hy iemand straffen zal.
 Waar is ooit trouwloosheit in al mijn doen gebleeken?
 O vorst 't is kooningklik d'elend'ge voor te spreken.
 Ach spreek voor my, en lees mijn ontschult uit het blad
 Van mijn verleên bedrijf, ik ben onnoozel. dat
 De vaaderlijke deugt die met ontelbre monden
 Om recht roept, voor my spreek: denk hoe uw kroonen stonden
 En waggelden van schrik in d'oorloog van de Meedt,
 En hoe mijn vaader maar alleen voor Rome streedt,
 Als 't afgestreden was door droeve neederlaagen:
 Heeft toen die Decius den vyandt niet geslaagen,
 En willig voor de Staat 't zielmilde bloedt verstorft?
 Zijn saam zwel uit zijn graf, en smeeck voor my. gy wort
 Niet als om recht verzocht.

Nor. Die stof op zijn geslachte,
 Steunt op een anders deugt, een misdaat wischt gedachten
 Van duizend dienften uit. is hier verschoonen an?

Pop. Die d'al ergrootste dienst genooten heeft, vindt dan
 De dankbaarheid onnut. wat ongeval ontrukte
 My Cezars gunst? o vorst, 't is vorstlijk d'onderdrukte

Weêr op te rechten. en al is 'er schoon misdaan ,
 Zoo strekt een vorst een godt zoo hy 't vergeeft. hier aan
 Hebt gy onsterflijk stof. wat kan Iupijn vergeven
 Zoo niemant zondigt ? ach, hoe dikmaal heb ik 't leven
 Voor u gewaagt, en strekte uw rechthandt, ja zelf
 Toen gy uw broeder zondt naar Plutoos droefgewelf.
 Gedenk mijn voor'ge dienst; zoo moet Quirinus waagen
 Uw godtheit, afgeheerscht, uit deeze weerelt draagen ,
 Iupijn u noo'n ten disch daar hy zijn Juno kust ,
 Zoo zet hy Noron in een zeetel by August ,
 En gy de nektarschaal aan de koraale tippen
 Van d'overschoone mondt van uw gemaal. haar lippen
 Slaan dan met d'uw de maat van eendracht. en zoo moet
 De weerelt sidderen beanxt, verschrikt, bebloed ;
 Als deze voeten; die 'k omhels, d'oproer'ge steeden
 En trotse kooningen te barsten trappen. Reeden
 En Recht, 't pleit al voor my.

Nor. Al lang genoeg gemart ,
 Breng hem van kant.

Popil. O spijt ! zijt gy zoo wreedt ? hoe dart
 Een kooninglijke ziel, zoô eddel, welgebooren ,
 Verraadt bedenken ? ach wat komt my hier te vooren !
 Gun my een zachte doodt.

Nor. Neen, neen, ik ben noch niet
 Verzoent. Serviel ga heên, maar dat hy 't niet ontvliedt ,
 Doet hem door pijn 't verraadt ontdekken, laat hem 't voelen
 Wanneer hy sterft. niet kan mijn heete gramschap koelen
 Dan bloedt.

Popil. 'k Schrik voor geen pijn, kom ran Popil vry an.
 Ik ga. kom voort. laat ik d'ondankbre weerelt dan ,
 En is die dwingelandt het heilig recht ontwoffen ?
 Ik laat de weerelt, ja, neen, neen ! 'k wilze eerst verlossen
 Van dien Prokrust. gy zult met my naar Phlegeton .

Nor. Popil is my ontslipt.

Pizo.

Ontdek nu ook de bron,

Daar dit verraat uit spuit.

Nor.

Wie handthaaft noch uw laagen?

Met. Ach gy belaaft u zelf, en slaat niet wreede slaagen
 In 't ingewandt, en in de boezem van uw Raadt.
 Popil gy koopre zuil van de Latijnsche staat,
 Maar nu ter neêr geploft, (steent Room' noch niet van rouwe?)
 Hoe eereeloos wort hier uw al te licht vertrouwen
 Met wantrouw, en uw trouw, met trouwloosheit beloont!
 O snoodde wreedtheit die d'onnoozlen niet verschoont!
 De wreede stichter van dit quaadt ontschuilt de tooren
 Des dondergodts, noch bijl van Themis niet.

Nor.

Mijn ooren

Wat hoort gy aan? hoe lang zult gy hartnekkig zijn?
 Wy zullen u door dwang der yselijxte pijn
 De t'zaamgezworenen, en ook hun hoofd doen melden.
 'k Zweer by mijn staf men zal uw trouwloosheit vergelden.

Met. Bedenk de felste doot van dees moorddadige eeuw,
 Zend my in ballingschap, daar 't nimmer smeltend' sneeuw
 De ruuwe Geet bedelft, noch zal 't gemoedt niet zwichten.
 Zou mijn oprechte mondt d'onnoozelen betichten
 Met valsche misdaadt? neen. O ongekreektste tong
 Die ooit voor 't heilig recht op 't twiſtig Roſtra dong,
 Gy ſpraak onnooz'len voor, kont gy voor my nu ſpreeken!
 Mijn valsche vrunden zijn in teegenſpoet geweeken.
 Vorſt, oordeel my gelijk gy wilt geoordeelt zijn
 Van Eäkus, die nu by d'onderſte Jupijn
 De vierſchaar ſpant.

Nor.

Serviel ontsluit de koopre deuren

Van 't Mamertijnsche hol: ga daar uw ſtraf betreuren.

Met. Ik ben gereet, mijn deugt ſtaat tegens d'ondeugd ſchrap,
 Ik ga naar 't eerlijxt', en gewenſte ballingschap,
 Dat my medoogend' komt uit zulk een weerelt rukken.
 Ik krijg mijn loon. dit's ook een van mijn heldenſtukken:

Gy hebt mijn haat bezuurt Kalphurniis. kom neêr ,
 En zie uw wraak eens aan, het vyandtlijk geweer
 Is op zich zelf gewet , 't bloedt spat in uw laurieren ,
 En Pizo ziet van ons zijn vaaders uitvaart vieren .
 Nu zie ik eerst hoe dat d'oordeelen van Jupijn
 Veeltijds verborgen , maar nooit onrechtvaardigh zijn .

○ groote veldtheer gy most op Tarpejaas heuveln
 Door het gewette staal van dien betichte sneuveln ,
 Uw vyandt stortende in het zelfde moordtgeweer ,
 Leit voor de voeten van uw marmre pronkbeeldt neêr :
 En Noron offert nu veel bloedige offerhanden
 Aan uw verraste ziel : ons zelf door onze handen .
 Op strijdbre Pizo, op, gesp nu het harnas aan .
 Hoe , ment uw wraak noch niet de vicrige oorlogstraên ?
 Het vaaderlijke bloedt eischt meer te zijn gewrooken
 Dan aan Popil. nu moet de dorstige aardt noch rooken
 Van mijn en Norons bloedt. slaphartige gy zult
 Uw vaaders steene mondt strax spreken doen, hy brult ,
 Hoor, hoor hy schreeuwt al wraak met donderende woorden .

Pizo. Hebt gy dan een gedult dat al dit lastren hoorde ?

Nor. Weg met hem. Heel met my 't inkankerende quaadt ,
 Ga onderzoek voor ons dit duistere verraadt .
 Ga Pizo, laat Metel door pijn ten mondt uitwringen
 Wie dat 'er is aan vast. Ga hem nu ook bespringen ,
 En zet hem by Metel. Sabinus volg hemna ,
 Belet dat hy niet naar zijn leeger vlucht , en ga
 Hem strak met Tiggellijn verrassen en bezetten .
 Zoo moetmen Pizo eer hy 't merktmet list beletten
 Dat hy zijn vaaders doodt niet wreek. 't Gaat wel, nu zal
 Ik 't heir bezetten eer 't gerucht hoort van zijn val ,
 En doen dan d'oversten , daar na al d'oorloogsbenden
 't Geweer afleggen. zoo zal Cezars zorg haast enden .

Juliane. Torquatus.

Jul. EY my wat hoor ik daar! wat schrikkelijk gerucht?
Torq. Uit wat bekleemde borst barst zoo benaud' een zucht?

Pizo. Juliane. Torquatus.

Pizo. H Et barste staal drijft my naar uw gehaate rijkken
 Ach Proserpijn. 'k voel dat mijn beenen al bezwijkken,
 Laat los. zie, zie mijn bloedt hoe 't zijpelende in d'aardt
 Naar ondre vliet tot op den troon van Pluto, daar 't
 Met purpre woorden spelt: die Pizo die te Romem
 De strijdbre Tiber deedt beheerschen al de stroomen,
 Ja zelve d'Oceaan, zal daatlijk by u zijn.
 Indien ik niet en vlieg naar d'opperste Jupijn.
 U pleng ik al dit bloedt. de wreedtheit heeft geen vatten
 Aan d'onverwonne ziel. Moet dan dees nimmerzatte
 Een helsche schouburg, op dit naar bebloedt tooneel,
 My sneuvlen zien?

Torq. Vervloekt lotwissel, dat ons heel
 En al ter neêr drukt.

Jul. 't Zy g'ons quetst, of toont meêdoogen
 Al even vinnig!

Torq. Slaat gy altijdt onbewoogen
 De zuchten in de windt?

Pizo. Waar is mijn beukelaar?

Jul. Die is behouden.

Pizo. Ach mijn zuster, isze daar

Zoo is mijn eer bewaart.

Jul. Hoe kan ik dit verdraagen

Pizo. Ik ben op 't onverwachtst verrast van Norons laagen.

Torq. Is ons geluk verkeert in zoo een oogenblik?

Pizo. Uw wettigh erfrecht is tot d'al'erjongste snik

Mijns aadems voorgestaan, tot d'al'erlaatste druppel

Bloed streng gchandthaaft, kom mijn will'ge ziel, op, huppel

Naar uw beschoore weelde. o wee! ach vaader Mars,
 Ey laat my hier toch niet, ik ben dit leven wars;
 Elendig vaaderlandt! kom hier mijn Juliane,
 Omhels my.

Jul. Ach voor 't lest.

Pizo. Hou op, ey droog uw traanen.

't Schijnt dat hy nijdig is die zich bedroeft om een
 Onsterffelijke doodt, ik sterf noch niet. o neen!
 Dit is 't beginsel van mijn leven, 'k word herbooren
 Nu ik dit bloedt stort voor mijn vrienden. Wiltme hooren.
 Mijn Juliaan, ik sterf, en laat geen naazaat na
 Voor het gemeene best, maar niettemin ik ga
 Niet kinderloos van hier, 'k heb Thaborteen' mijn dochter,
 Die roode wangen heeft van Partenbloedt, noch brocht 'er
 Dit staal meer andre voort, d'Arax, d'Hyrkaansche zee,
 Waar in de Partfche vloot zoo schendig schipbreuk lee
 Op Roomsche klippen. Ach! verschuilt voor Norons laagen.
 Treurt niet te veel. men moet zijn noodtlot willigh draagen.
 Verlaat het nijdig Room'. al lang genoeg geschreit.
 Ik zal de zwaare slag van uw ondankbaarheid
 Latijnsche staat, nu niet stilzwijgend met my draagen
 In 't graf. de weereit zal van haar, en my noch waagen.
 Gaat, voert mijn doodtbus strak uit Norons heerschappy,
 En datmen dan op 't graf met Roomsche lettren sny:

ONDANKBAAR VAADERLANDT, GY HEBT OOK HET GEBEENTE
 VAN PIZO NIET. vaart wel.

Torg. O flonkerendt gesteente

Aan Romens weereitkroon, ontzeg uw affchen vry
 Aan deez' ondankbre stadt, en 't Kapitoel, 't welk gy
 Bewaarde, dat het niet tot asch verviel.

Jul.

O gooden

Nu is Rechtvaardigheid, en Deugt van d'aardt gevlooden.
 Komt gy hier zonder heit, waar was flus uw beleid?
 Ach wreede heemel, die de dwinglandt hebt gevleit,

Hem hier niet wel gedient, my schendiglijk bedroogen ;
 Hoe kunt gy dit bezien en blijven onbewoogen ?
 Ik volg u. geef my toch geweer.

Torq. Mij lief gy treurt
 Onmaatelijk. cy hoor.

Iul. De heele weerelt scheurt
 My van geen broeder af, ik wil mijn macht gebruiken .
 Moet dan een eeuw'ge slaap mijn broeders oogen luiken ?
 G'onthoudt my 't staal, maar leer aan Brutus gemaalin
 Hoe vrouwen sterven. kom, zwelg gloe'nde koolen in .
 De Doodt ga door mijn mondt het ingewandt verbranden .
 Het pijnlijk vier volbreng 't geen uw onwill'ge handen
 En staal my weigerden .

Torq. Wacht Juliaan, sta stil ,
 Zwel door 't geluk niet, en draag ongeluk .

Iul. Neen, 'k wil
 Niet leven. zwijg , o doodt gy schuw't elend'ge harten ,
 En volgt gelukkigen, hoe lang laat gy u tarten ?
 Ey ran my aan .

Torq. Men hoort met altijd effe ziel
 Geluk of ongeluk te draagen naa 't dan viel .
 Lach noodt en sterflot uit, gy zult de smart dan kunnen
 Als vreugt verdraagen .

Iul. Zie; zijn bloedt begint te runnen .
 Het stremt , kom Phebus uit uw goddelijke zaal ,
 Neem Ganimedes af zijn goude nektarschaal ,
 Bespreng dit bloedt, doe hier een Hyacint uit groejen .
 Zach Venus op een telg dit gloejend' purper bloejen ,
 Ze liet Adoon , en vlocht een krans uit Pizoos bloedt
 Gesprooten, dat de Raadt en burgers treuren doet .
 Ja zy vergoode hem zach zy maar eens naar ondren
 Op ons. neen ! Rome vloektze, en smeekt Jupijn om dondren
 Tot straf van maagdekracht; rechtvaard'ge Cypris ziet
 Room' niet eens aan.

Torq.

Wie daar ?

Iul. 't Is Norons lijfwacht, vliedt

En laat mijn broeder hier, zoo zalm' in huis niet zoeken .

*Sabinus. Servius. Iuliane.**Sab.* I K magh de listigheid van Pizo wel vervloeken .

Ik ben om hals, zoo hy 't ontvluchten kan. waar of

Hy is ?

Ser. Hier leit hy neêr.*Sab.* Men sleep hem strak naar 't hof.*Iul.* Benijdt men my uw lijk tot asfche te verbranden ?*Sab.* Kom voort met Tiggelijjn, boeit hem met vaste banden .

H E T V I E R D E B E D R Y F.

*Noron. Plancina.**Nor.* 'k **H** Eb Lentulus gezocht deur 't heele hof. heeft hy
Niet flus by u geweest Plancina, of hebt gy
Hem niet gezien ?*Planc.* O neen .*Nor.* Waar is hy dan gebleven ?

Het schijnt dat Noron moet bezorgt en angstig leven .

Ei gaet wat aan d'een zij.

*Servilius. Noron.**Ser.* **M** Etel, o groote vorst,
Heeft strak zich zelf vernielt, noch ongepijnigt. dorst,
Riep hy op 't lest, en zag heel vreesfelijk, verbolgen,
Den dwinglandt na mijn bloed. ik zal Popil naavolgen,
Daar leven duizenden die 't wreken zullen .*Torquatus. Noron. Serv.**Tor.* **W** Egh,
Ontzinnige. waar is Torquatus ? is hy 't, zeg ?

Uw moeder laat niet zich met Noron te vermengen .
 Dit niet alleen, noch most zy Lentuls wicken zengen
 In zoo een helsche vlam. hy lag op 't leedekant ,
 En wachte haar. zy quam. toen heeft dit staal zijn brandt ,
 En min strax uitgebluft met bloedt , dat uit de wonden
 Liep langs 't behangsel neêr. de luiperdt is verslonden .
 Volhardt maar, en veins voort Torquatus; Noron zal
 Flus ook van kandt. ja, ja hy moet, ik zie hem al.
 Dat gaat 'er voort na toe, en dit 'er deur .

Nor. O gooden
 Wat koomen my nu al gedachten voor. Hem dooden ,
 Hy lag op 't leedekant, hy wachte haar. waar zijn
 Mijn zinnen ? ach wat 's dit. hoe is 't maar Tiggellijn ,
 Wel waar is Pizo heen ?

Sabinus. Noron. Tiggellinus. Ser.

Sab. **H**Y heeft de geest gegeven,
 Hy vocht zich doodt.

Nor. Wie staat noch al naar Norons leven.
 Wie is aan d'aanflag vast ?

Tigg. Niet dieze u heeft ondekt .
 Is dit voor zoo een dienst ?

Nor. Die weldaadt en verstrekt
 Geen weldaadt diemen doet onwctent, 'k zal wel krijgen
 't Verborgen van uw list door pijn .

Tigg. En ik moet zwijgen
 't Geen ik niet weet, ach Vorst, uw wantrouw, haat, en 't staal
 Zijn de verraaders, dees bezwooren altemaal
 Als met gestaafden eedt uw trouwen Raadt r'ontzielen .
 Nu heeft uw slinkerhant op Grieksche wagenwielen
 In 't Roomsche renperk om te mennen afgerecht ,
 Uw rechterhandt die stad aan stad, en rijkken hecht
 Aan rijkken, afgekapt. ontrooftege my ook 't leven ,
 Zoo zal uw Raadt ja Staat de laatste doodtsnik geven

In deez' benaaude tijdt .

Nor. 'k Zal eerft uw ſchelmery
Met ongehoorde ſtraf vergelden. gy zocht my
Het rijk t'ontroven, en uw vaaders doodt te wreeken .

Tigg. Hier ſtrekt d'elendige van hemelhulp verſteeken ,
Een zachte doodt een gunſt, het pijnlijk leven ſtraf .
Trawant leen my uw kling. hoe raak ik noch in 't graf ?
Welaan dan. wilt gy niet ? die 't licht ſtaat om te ſterven
Ontbrak 't nooit aan geweer. Begunſtig my Minerve .
Ay my !

Nor. Hoe wordtge zoo van razerny geplaagt
Dat gy u zelf verplet. wat raadt, ik word belaagt .
'k Weet niet van wie. zeg ſchelm, voor wie zal ik my wachten ?
Wie zal ik ſtraffen ? ach ! gy poel der eeuwge nachten ,
En rijken teegens godt Jupijn altijd gekant ,
Die d'heemel laagen legt, zeg wie dat my aanrant ,
Is 't Juliane ook ? ja al was zy 't, z' is een vrouwe ,
Haar broeders zijn van kant, wie zal ik dan miſtrouwen ?
Heel Room', mijn gemaalin ? wat raas ik, is Torquaat
Niet zinneloos ? wie is dan zwanger van verraadt ?
Zou 't wel Byrrhene zijn, die trouweloze minne
Met ontrouw loont ? ach, ach, Theſſaalfche kooninginne ,
Woedt noch de minnenijdt in uwe borſt ? of leeft
Uw gramſchap noch ? Ben ik 't alleen die vrunden heeft
Of vyanden die 'k ſtraf, of die 'k vertrouw ? waar heenen ?
Byrrheen bezoeken, die mijn ontrouw zal beweenen .
'k Moet veinzen dat ik haar weêr min. heur toverdicht
Ontdekt my d'aanſlagh wel. ga voor met fakkellicht .

Byrrhene. Pamphile. Iulius. Marcellus.

Byrr. **O** Vorſt van 't droeve rijk, en bleeke kooningin
Met beeter trouw geſchaakt dan ik, voert Norons min
Zijn Juliane dan naar 't bruidtsbedt ? ay verſtoortze,
Of Razernyen komt, beknelt uw zwarte roortzen

In bloed'ge vuiften zoo afgrijfflijk, als toen gy
 My eerft by Noron bracht. ey helpt haar aan d'een zy.
 Zal die vorftin die hier al d'onderaardtfche gooden
 Opdriest, of andre fchept, na dat het is van nooden,
 Nu lijden datmen haar verlaat? dat lijden? neen,
 Eer zal ik 't ingewandt van Juliaan vertreên,
 En heel verwoedt op 't fpijs der vyanden invliegen.

Pamph. Bedaar mijn zufter. het Gerucht kan u bedriegen,
 't Geen toch gemeenlijk liegt.

Byrr. 't Is meer dan al te waar.
 'k Vlieg naar de bruiloftzaal, ik zal godt Hymen daar
 Uitftooten, om 'er zelf met toortzen voor te lichten.
 'k Zal in de grootfte vreugt de grootfte droefheit ftichten,
 En gulppen aan den difch, voor bruiloftswijn, haar bloedt.
 Byrrheen denk dat gy hier by een Bufiris woedt.
 Ontziet my 't rijk, de ftadt die van zijn zeven bergen
 De weereldt overziet? en zal my d'ontrouw tergen
 Van Noron? wat Theffaal voor gruwlen heeft gehoord
 Beschrijf ik hier naar toe. kom al mijn wreedtheit voort.
 Ik heb mijn jongfte broêr, toen ik met Noron vluchte,
 Van lidt tot lidt verscheurt, en lachte toen hy zuchte.
 Ik zag en weende niet, mijn vaaders ftramme handt,
 Al de verspreide leên zijns zoons aan 't bloedig ftrandt
 Opviffen, toen hy my zoo onvervolgt liet vlieden.
 Byrrhenes bloedt begint van overmoet te zieden.
 Voorheên was 't kinderwerk dat deedt ik noch als maagdt.
 Naa 't kinderbaaren, en genoopt van gramfchap, daagt
 Mijn fpijt veel grooter quaadt van ondren op; 'k ga heene
 Gelijk ik quam. nu voort bloedtplengende Byrrhene,
 Zijn eedbreuk fta hem al zoo dier, als 't huwlijk u.
 Op, maak van daag dat door uw ftraf de nazaat gruw,
 En fiddet voor uw naam. De trouw door fchellemftukken
 Verknocht, moet fchelmery ook weer van een gaan rukken.
 Hoe meenigmaal ftondt Room' door my bebloedt in vlam;

En noch bedreven wy nooit wreedtheit zijnde gram,
Of eerst bestookt. maar nu barst de rampzaal'ge minne
Heel tot verwoedtheit uit.

Pamph. Verlaate keizerinne
Vrees Norons septer.

Byrr. Ik ben zelf my zelve niet
Ontvallen. Noron lilt wen hy my hoort. hier ziet
Gy Wraakzucht, Bloetdorst, List, en Staal, en Vier, en Gooden,
En Blixem. 't is Byrrheen.

Pamph. 't Waar best gezwindt gevlooden,
Vreest gy zijn wapens niet ?

Byrr. 't Vernielende Geweldt
Stijg uit der aardt vry op. dit is zijn krooft, vergeldt
Hy zoo mijn trou vergel het weer aan hun, vermoortze.
Zou ik de kooninglijke en vuur'ge bruilofttoortze
Zien flonkren wraakeloos in mijn bedrukt gezicht ?

Iul. Ey moeder, moeder lief!

Byrr. Zwijg, zwijg, elendig wicht.
Kan dan de heemel zien mijn droevige ongelukken ?
Wel aan het noodlot kan 't geluk en 't rijk ontrukken,
Maar nimmermeer de moedt, die door de rampen streeft.

Mar. O moeder!

Pamp. Zuster zacht.

Noron. Byrrhene. Iulius. Mar. Pamph.

Nor. V Orstin waarom vergeeft
Gy my de misdaat van mijn min niet ? heb meêdoogen
Met Noron.

Byrr. Voort van hier, ontvlie Byrrhenes oogen.
Trouwlooze darg' aan my die dartle handen slaan ?
Streelzicke vingren wegh rant Pizoos zuster aan,
Sta af.

Nor. Bedaar.

Byrr. Ah schelm en kom Byrrheen niet naader.

Nor. Mijn

Nor. Mijn lief.

Byrr. Verlaater van een kooningin, verraader,
Ondankbre, denk eens wat Byrrhenes min u gaf,
De breidel van dit rijk, Augustus septerstaf.
Maar gy verliet my; na het sneuven van uw broeder
Hangt gy Plancina aan, en nu 't vergift uw moeder
Ontzielt heeft, brandtge weer naar Juliaan op 't felst,
En d'overspeelster wordt geviert, gestreelt, omhelst!
Zie Noron, droefheit stort op mijn verlepte wangen,
Een zijte reegen, die uw min wel eer zou vangen
In mondt en lippen, ja afdroogen met een kus.
Maar 't kan verandren. Ach! Quirinus droeg zich dus
Ontrouw niet, toen 't Geluk d'eer der Sabijnsche looten
Geënt hadt op de stam van Mars. Zijt gy gesprooten
Uit Venus godlijk bloedt, geteelt van godt Jupijn?
'k Geloof het, waartge niet zoo trouwloos; kan 't wel zijn?
Gy liegt het, neen! maar in het voorburgh van der helle
Zijt gy, als tot een straf om Room' daar meê te quellen,
Geteelt van Tiphon, en op Kaukasus met bloedt
Bezoedelt van een slang, of tygerin gevoedt.
En dart gy 't huwlijk dan met Juliaan voltrekken?

Nor. 'k Zweer u, o kooningin, by d'onverlichte plekken,
Dat ik het nooit en docht.

Byrr. Hoe komt gy dan berucht?

Nor. Vraag dat de nijdt. goddin wat looft gy zucht op zucht?

Byrr. 't Elendige gemoedt wil altijd 't al'erquaadtste
Gelooven.

Nor. 'k Min haar niet, 'k vervolg nu die gehaatste,
En loofte vyandin, ja by Jupijn, 'k veracht
Het al om uwent wil.

Byrr. De dondergodt belacht
De eeden, die hy zelf wel breekt.

Nor. Houw op, het weenen
Is vruchteloos, bedaar oploopende Byrrhene.

Toom uw gerechte spijt, die my t'onrecht beticht,
 Met droefheit in het hart, en traanen in 't gezicht.
 'k Haat Juliaan; 'k ontvloodt noch strak haar broeders listen.
 'k Heb Pizo omgebrog, die het gemeen ophifte
 Ten dienst van eigen wraak, en Tiggellinus is 't
 Door een geweld'ge doodt ontvlucht. 't hof was gefplift
 Door onderling verschil, der wiert een brief (gefchreven
 Aan mijn Popil en aan Metel) aan my gegeven
 Door onvoorzichticheit, daar zach uw Noron toen
 Het fchrikkelijkst verraad, Popil op 't lef aan 't woën
 Doorftak zich zelf, ook deed 't Metel. ik kon niet hooren
 Wie dat 'er is aan vast, wie al heeft t'zaamgezwooren,
 En tracht na d'heerfchappy. Nu kom Byrrhene, help
 Uw trouwe Noron voort eer hem 't verraadst bestelp,
 Verras, verdruk, verplet. hoe zijtge zoo besturven?

Byrr. Of fchoon 't geluk al keert, nochtans d'elend'ge durven
 Niet bly zijn. groote vorft, help de verlenfte dan
 Weêr op haar dreef.

Nor. Ach! dat de roode mondt die an
 Mijn lippen kleeft (en die door kracht van toverdichten
 De goude zon bezwalkt, en zilvre maan het lichten
 Der nacht verbiedt, als gy haar heur gaareel ontruk, ,
 De ftarren draalen doet, wen gy uw vinger drukt
 Op 't ongemeete rondt, en met uw ftaf hier onder
 De neegen vlo'e'n gebiedt, en d'yffelike donder
 Wringt uit de gloe'nde vuift der Kreetfche godt) an my
 Ontdekte wie dat aan de toeleg fchuldig zy:
 Zoo zult gy mijn godin my, en 't geweldig Romen
 Als een Semiramis beheerfchen.

Byrr. Laet hier koomen
 Het lichaam van Metel.

Nor. Gaat heen.

Byrr. Mijn vorft, de min
 Is vol van wantrouw, en van anxt. een keizerin

Te weezen schijnt wel wat, indien ik 't mag gelooven.
 Gy hebt my eens bemindt, maar tweemaal wel verschoven.
 By wat voor gooden zult gy zweeren, waar op zal
 Ik my verlaaten? want gy zwoert my trouw by al
 De huwlijxgooden, d'eedt is evenwel gebrooken.

Nor. 'k Zweer by die gooden daar uw leet van is gewrooken,
 Die zelfde gooden daar ik eerst by zwoer, waar van
 Ik streng gestraft ben om mijn trouwloosheeden. Kan
 De Rechter van der hel wel zwaarder straf doen draagen
 Als vrees voor straf? men dreigt my met bedekte laagen;
 Ik vrees een vyandt en ik ken hem niet; maar zoek,
 En vraag de godtspraak van uw mondt, wien ik vervloek.

Byrr. Mijn zuster maak gerecdt het geen dat tot de naare
 Godsdienst behoort, en stook 't vier op d'heilooze altaaren.
 Dit stroomde van den bergh die met Prometeus bloedt
 Besprengkelt was. kom voort, breng 't geen my zelve doet
 Verschrikken. Houw u stil, en vrees voor vlam noch hitte:
 Spreek niet, zijt onbeanxt, ga in dees zectel zitten.
 't Gaat wel, godt Phebus brengt de middagh onder d'aardt
 In 't peerelrijkste landt. Was ik uw gunst ooit waardt
 O donkre stille Nacht, zoo wilt my nu verhooren.
 Ik ben Byrrheen, en tot de heerschappy gebooren
 Van het Heelal, elk beeft voor 't dondren van mijn dicht.
 Hoe meenighmaal heb ik een onvolwosse wicht
 Uit moeders buik, en voort aan starzen durven scheuren,
 De moeders bloedende noch by de vlechten sleuren
 Door 't bloedt van heur gemaals dat ik geplengt had, om
 Het d'onderaardsche goo'n met ander heiligdom
 Op t'offren by 't gekras der Exquilijsche raaven,
 Toen ik gehuisvest wiert in d'allerwoefte graaven,
 Daar ik de dooden eerst uitworp; gy weet, hoe ik
 Albaste tomben in min dan een oogenblik
 Gesloopt heb. 'k heb daarna de koninglijke lijken
 Van al haar krooft geknot; ja aan de helfche rijkken

Ook maagdebloedt gefort voor heilige offerwijn.
 Wat hoor ik daar ? wie is 't, zou het Metel wel zijn ?
 Hy is 't. vertrekt van hier. Geef my de krans met slangen
 Doorvlochten. ik plach dus, in dit gewaad, te hangen
 Met tandt en nagelen in 't vlees en vel, als 't was
 Te vast gekeetent aan de kruiffen, dat ik ras
 Verscheurde; 'k zal nu d'hel met andere offerhanden
 Te vreedten stellen als met ftieren ingewanden :
 En 't gruiwich middelrif, en spieren van Metel
 Haar offeren, 't gestarnt fchuilt voor my wegh. kom hel,
 Kom licht my, nu ik zijn maar halfgeslooten' oogen
 Uitruk, daar zijnze al; of de hel nu is bewoogen ?
 Neen, neen noch niet, knaag eerst vergifte naaglen van
 Zijn vingren. zoo 't gaat wel, nu d'anderen. geef an,
 Lang 't koopre snoeimes, daar 'k in 't heestf der tooveryen
 Het giftig kruidt meê sny, ik zal zijn borst opfnyen.
 Daar is het ingewandt daar 'k Hekaté meê paay :
 Dat Parthen afgerecht ten loozen ommezwaay
 My het vergift geef, daar het zijn gewette fchichten
 Meê ftrijkt : zulk wierook zal d'hartnekkige doen zwichten.
 'k Zal feller woeden, kom, hier is het gruwzaam hoest,
 Byrrhenes offervat, dit hadt ik u beloof,
 O groote Pluto. kom nu zelf ook uit der hellen,
 Stuur niemandt anders. Dit zijn jonge kindervellen,
 Van zuigelingen heb ik bladt voor bladt geftroopt.
 Toen ik deez' vaarzen fchreef hadt ik de pen gedoopt
 In 't zweet van Syfiph. ik bezweer u by de ftoomen
 Van Acheron, by Styx, dat gy ftrax op zult koomen,
 O Pluto. ach wat 's dit, 't fchijnt datmen my niet acht,
 En dat d'oproer'ge hel nu om Byrrhene lacht.
 Zoo gy niet komt, ik kom ftrak om u zelf te haalen,
 Of zend naar ondre toe de flonkerende ftraalen
 Der zon, en blijde dagh in d'onbefeene poel,
 Die gy het meefte haat. op. help de groote boef

Des grooten Norons voort: wel hoe? wat zal dit weezen?
 Kan ik dan Pluto met mijn vloeken niet beleezen?
 Hel, galmt uw moordgefchreeuw zoo luidt dat gy mijn les
 Niet hooren kunt? o neen, een fchrandrer tooveres
 Heeft u gedaghvaart op Theffaliaanfche bergen,
 Of aan de Pontfche zee. wil my nu niet meer vergen,
 Mijñ dicht is krachteloos.

Nor. Bedrieghlijke Byrrheen,
 Nu Pluto achterblijft moet gy naar Stix toe treên,
 Ga haal hem?

Byrr. Noron ach.

Nor. Wat aarzelt gy, uw leven
 (Zoo gy 't Heelal beheerfcht) kunt gy uw zelf weêrgeven.

De Geeften van Norons Broeder, en Moeder.

Manl. **H**ier opgeborften kom ik uit het rijk, dat Stix
 Bekabbelt met 'er froom, daar fiddrende vol fchrix
 De fchimmen treuren, die mijn laafte moordtmaal aaten.
 Ik fta en twijffel wat ik 't al 'ermeest zal haaten,
 De moeder Romen, of het gruwelijke dal
 Van Dis, 't welk dreunde door mijn onverwachte val
 Naar ondren, daarmen hoort de dwingelanden zuchten.
 'k Ontvlucht nu d'onderst', en ik doe de bovenst' vluchten.
 Heilooze tooveres, Byrrheen, uw tooverdicht
 Jaagt d'yzre flaap uit deez' belooken' oogen. zwicht
 En vrees: de felle wraak is uit de bandt gefprongen.
 De druppelen van dit bloedt veranderden in tongen,
 Elk fchreunde weên wraak voor Plutoos rechterftoel.
 Van godtgehaate broe'r, en haatelijker boel,
 Megeer is op de been met haar bebloede zweepen,
 Om uw onzaal'ge ziel in d'afgrondt wech te fleepen.

Moed. Ik dronk uw wijn hier uit, maar ach met flangenspog
 Gemengt.

Manl. Al leef ik niet, de gooden leven noch:

Het heemelsche gerecht kon Noron niet verdelgen.

Moed. Het helsch vergift dat gy my schonkt, zult gy weer zwelgen.

'k Eisch wraak ontaarde zoon.

Manl. Leg af mijn kroon en staf.

Nu vlucht gy voor de wraak vergeefs, de traage straf

Vervolgt de vluchtigen, en trapt hen op de hielen.

Onmenschelijk gedrocht, ontelbre Roomsche zielen

Hebt gy verdelgt, de zee, 't gebergt, het bos, de strandt;

Der leeuwen, luiperden, en tygren ingewandt

Verstrekken Romen voor doodtbuflen, en bewaaren

Het ridderlijk gebeent. uw onverzaade altaaren

Noch druipende van moordt der burgers, zullen uw

Vergiftigt godloos bloedt inslurpen. Cerbrus ruw

Behaart met slangen zal aan uw verscheurde leeden

Haast lekkertanden. Hoor, hoor Noron, hoor benceden

In schaaduw van de naare onendelijke nacht

De helden klaagen, die van u zijn omgebracht.

Geesten van Popil, Metel, Pizo, Tiggellinus, Kalphurn. &c.

WEe Noron, Noron wraak.

Manl. Kondt gy ons nu ontslippen?

Geesten. Wee Noron, Noron wraak.

Moed. Vloek met uw toverlippen,

Ons weer naar ondren.

Manl. Neen, vervloek veel eer uw zelf,

Die haast een Razerny in 't onderste gewelf

Verstrekken zult. Uw bloedt met traanen van Byrrhene

Gemengt, blus deeze vlam. wy vaaren t'saamen heenen.

Byr. Het naar gezicht verdwijnt. 't mach noch geen quaad, 'k zal 't wel

Ontworstelen met list. Hoe nu toe? 'k weet. ik zel

De hel die my belacht uitlachen, en bedriegen.

Ga zuster, maar bestel het ras, kom boven vliegen:

'k Houw Noron zoo lang op; gae heen.

Nor. Wat

Nor.

Wat zou men doch

Meer kunnen doen, als eens gedoodt te hebben noch
 Te weinigh is? wat plaats zal ik voorvluchtig zoeken?
 'k Zie noch mijn moeders geest bestuwt met duizend vloeken.
 Mijn broêr zijt gy 't? waar heen? zijn vlugge schaaduw waart,
 't Is om mijn ziel te doen. o heemel met wat aardt
 Of stortendt puin zal ik my overstelpen? zullen
 Wy vlieden? ja. waar heên? deez' gruwelen vervullen
 De heele weerelt, ik ben over al bekent,
 En heb de plaatze voor mijn ballingschap in 't endt
 Verlooren. wie zou niet aan my zijn handen schenden?
 'k Vlie d'op- en d'ondergang. waar heên dan? wat elenden
 Verdrukken Noron.

Byrr.

Zult gy zoo slaphartig zijn

O Noron? nu is hier een zoon van godt Jupijn
 Van nooden om de hel te stutten. kan die steeden
 En rijkken boeide nu zijn anxt niet boejen?

Nor.

Wreede,

Vervloekte, ondankbre wie is d'oorzaak van al 't quaat?
 Ik, dees bebloede handt. wat bruizenden Euphraat,
 Wat woefte Bosphorus, wat strijdb're Rijn, dien Rome
 Nooit overwonnen heeft, wat Nijl, wat Tigerstroomen,
 Wat troeble Tagus, die uit haar bezwangert nat
 Ontelbre peerlen werpt, zal 't bloedt dat u bekladt
 Affpoelen? schoon de straat die d'Afrikaansche stranden
 Van het beroemde Euroop affcheit, op deeze handen
 Nu stort d'Atlantsche zee uit 't grondelooze diep,
 Of over deeze handt de heele Tethys liep;
 Het broederlijke bloedt zou zy'er niet afwassen.
 Ey rust ontrufte geest, wilt gy my zoo verrassen?
 Z'is uitgeslaagen van 't vergift. daar komt zy treên!

H

Pam-

Pamphile in ſchyn van Iris.

Pamp. **O** Zoon van godt Jupijn, en eedele Byrrheen;
 Gy ziet hier Iris, die van boven is gezonden
 Door Junoos felle wrok, naar de ghaate gronden
 Van Styx, om uit dien poel de Razernyen op
 Te drijven tot uw val, haar gramſchap zich ten top
 Verhieſ, om vol van ſpijt het troetelen te wreken
 Van haar gemaal, aan u zijn aaterling, doch 't ſmeeken
 Van heur Jupijn verwurf uw zoen terwyl. berouw
 Wiſcht af het bloedt dat gy verſtort hebt. Houw de trouw
 Die gy Byrrhene met veel eeden hebt bezwooren.
 Ontvonkt de min, die in uw borſt al was bevrooren.

Eyrr. Bedaar, wie is 't?

Nor.

Ey my, waar ofze daar verdween.

Dat helſch en heemelſch vuur my vry verteer Byrrheen,
 Zoo 'k u niet min zoo lang ik aadem ſchep. o gooden,
 'k Omhels Byrrheen. moſt gy door Iris my noch nooden?
 Nu gaat (dat d'uchtendſtondt de nacht ſlech haalt verdrijf!)
 Ons huwlijk voort. ik ga nu naar mijn hof toe. blijf
 Hier ruſten.

Eyrr. Deze kus verzel u.

Nor.

'k Zal bezorgen

Al wat 'er noodigh is, eer dat de blanke morgen
 Ons toelacht. kooningin vaar wel. Mijn lijfwacht kom,
 Ga voor met toortzen naar mijn hof, dees tooren om,
 Naar de gewijde ſtraat, dwars door de heilige elzen.

Byrr. Waar zijt gy zuſter?

Pamp.

Hier.

Byrr.

Dat ik u magh omhelzen
 Getrouwe zuſter, die dees korts verlaate vrouw
 Gelukkig hebt gemaakt, en de gebrooke trouw
 Aan een gehecht, die met uw tooverende woorden
 Vorſt Norons harde hart vermurwt hebt, gy bekoorde

Zijn groote en kille ziel, hoe wel hebt gy gespeelt
De rol van Iris.

Pamp. Zwijg, ey zwijg, de lof verveelt
Aan oprechte ooren strak, wanneer vleizoete reeden
Haar kittelen. kom in.

Byrr. Ik ga my voort bekleeden
Met keizerlijke praal.

Pamp. Ga rusten.

Byrr. Blijtschap jaagt
Veel meer dan droefheit slaap ten oogen uit. zie 't daagt.

H E T V Y F D E B E D R Y F.

Torquatus. Iuliane.

Z On zinkt gy niet, aanzietg' 'et schrikkelijk geschitter
Der bruilofttoortzen van den dwingelandt! hoe bitter
Is 't noodlot Juliaan? Byrrheen zal over ons,
En Noron heerschen. moet dan 't Periaansche dons
Een troon verstrecken voor een vrouw? lijdt Room' Byrrhene?
't Wijfachtige Aziën laat onder vrouwen steenen,
Hun past dat lastig juk, wy zijn 't hier ongewoon.
Bandt hy mijn moeder heel in 't kille Noorden? goo'n
Versterkt my, nu ik die Porfenna ga bespringen:
'k Zal als een Scevola dwars door zijn lijfwacht dringen.
Vaar wel, dat alles met my neêrstort, dat ik sterf
Als hy gestorven is; 'k wil alles ten bederf
Der haatelijke twee inbrokken, en mijn leven
Opofferende aan Room', en u de vryheidt geven
Die flus de dootsnik gaf. Mijn Juliaan, ey vlie
Tot dat hy is van kant of ik.

Iul. Ach prins, verbie
Mijn lichaam niet dat het haar ziel navolgt. Neem listen
Te hulp, uw macht is wech. Dat dit de Romers wisten
In Pizoos heir, dat nu ontwaapent en omringt

Van Noron is. 't geweldt dat dwingelanden dwingt
 Is 't laatste dat 'er is. de list zie eerst zijn leven
 T'ontneemen. 'k heb een rok die 't Grieksche rijk deedt weven
 Van Sidons purper, een schenkaadje, die de vorst
 Van 't oudt Micenen aan mijn vaader gaf, bemorst
 Die met vergift, of ik zal zelf naar Volux vliegen,
 Die d'oppergooden zou om 't glinstrend goudt bedriegen;
 Die zalze met vergift bestrijken, en ik dan
 Aan Noron schenken, trekt hy die schenkaadje an,
 Zoo zal het toovergift hem drijven naar beneeden.

Torg. Aan Noron schenken, hoe?

Iul. Ik zal my eerst verkleeden;
 Een waapenrok zal my onkenlijk maaken. 'k ga
 En haal de tabberdt, wacht mijn lief.

Torg. Hoe nu, ik staec
 Gelijk bedwelmt. o goo'n! hadt ik nu duizent tongen,
 En duizent monden, die elk duizent zangen zongen,
 En dat de windt die galm door alle landen dreef,
 Ze zouden al gelijk haar kracht verliezen. beef
 Tong, onuitspreeklijk is 't, wilt gy haar lof verhaalen?
 Virgiel, Homcer, zou 't zelf met 't puik van al de taalen
 Naar eisch niet kunnen doen. Minerve, ey dat uw handt
 Nu haar lofwaarde deugt in harde diamant
 Met goude lettren sny. maal met uw phenixveeder
 De strijdbre Juliaan, een maagd zoo schoon, als teeder.
 Ja al zoo wijs als gy, maal hoez' een tabberdt trekt
 Aan heur besneede leên, en 't landt veel meer verstrekt
 Dan voor een Brutus; want Tarquinius was buiten,
 Nu is hy binnen Room'; toen kon de stadt hem stuiten,
 Nu niet; want Noron zelf in 't Kapitoel zijn staat
 Verdeedigt, en vernielt de wetten en den Raadt.
 Zie daar isze al verkleedt: zoo Venus ooit met luste
 Ontstak op Myrrhaas zoon, en u nu zagh, ze kuste
 U voor heur lieve Adoon, wat wellust zouze niet

Genieten wen zy u omhelsde?

Iul. Stil, ey ziet,
Daar komt Byrrhene al om met Noron nu te trouwen.
Zy tree vry vrolijk voort, het knaagend naaberouwen
Volgt haar van achtren. 'k Ga nu strak naar Volux om
't Vergift.

Torg. Ontmoet hen by den tempel, ga: ik kom
U voort te hulp. 'k zal zien terwijl de burgeryen
Te winnen op mijn zij; dan den tyran ter zyen,
Van acht'ren, en van veur bezet. wel aan, dat hy
Vry vreez'; ik zal nu mijn geveinsde razery
Aflleggen, en als vorst den Raadt mijn wil inscherpen,
En doen hen 't lastigh juk des dwingelandts verwerpen,
My hulden in zijn plaats. Maar zacht, hoor Juliaan,
Met welk een schijn zult gy dees Grieksche tabberdt aan
Hem schenken?

Iul. Hoor. ik heb daar toe dees list gevonden,
'k Zal zeggen dat ik ben met deze gift gezonden
Van haar.....

Torg. Daar's Noron, stil, verzelt met zijn Byrrheen.
Gaan wy naar binnen, en zeg my uw list alleen.

Noron. Byrrhene. Iulius. Mar. Pamph. Sab. en al't hofgezin.

Nor. **H**Et onweer ruischt niet meer, wat zijn wy anxt ontvlooden!
Ik weederstreef niet meer de wetten van de gooden.
Flus veinsde Noron dat hy u beminde, nu
Is 't ernst; naadien ik zaght dat d'Echtgoodin zelf u
Haar Iris zondt, om my uw trouw te doen herdenken.
Wie zouw niet vliegen op de Huwlykmaaksters wenken?

Iuliane. Noron. Byrrh. Iulius. Mar. Pamph. en al't hof.

Iul. **G**Un my gehoor o vorst, de schoone dochter van
De strijdb're Partinax Vestiliane, kan
Nu op de bruiloffceelt door ongeval niet koomen.

Zoo dra had d'eedle maagdt uw huwlijk niet vernoomen ,
 Uit uw gezonde brief, of daatlijk trok zy aan
 Haar cicrelijkt gewaad, haar rok met goude draên
 Als van Minerv' gestikt, om heerelijk te pralen
 Daar Romen hoochtijdt houdt; maar zoo zy neêr quam daalen
 Van d'heuvel, die beplant met Bacchus is, en by
 Haar lusthof staat, zoo roeptze schielijk : ach, ei my ,
 Ze zucht', en zwijmd', en viel : want treend' op felle slangen ,
 Verdween de daageraadt van haar bedaaude wangen ,
 Door een vergifte tong, die 't levend' hartebloedt
 Toe inzooog; ach een slang hadt haar gevat, ze doct
 Noch d'oogen pijnlijk op, terwijl datze onder 't klaagen
 Wert op de ledekant in haar vertrek gedraagen;
 Daar zat de Droefheid op de drempel, maar ze lacht
 Om onze traanen, nu haar elk beweent; zoo acht
 Zy 't geen elende dat de ziel haar gaat ontslippen.
 Nu smeektz' op 't lest door my met haar bestorven lippen ,
 Dat Cezar haar ter eer toch trek dees tabberd aan ,
 Op 't keizerlijk banket. vernoegt zal zy dan gaan
 Naar 't nooitvernoegde rijk, zoo wenscht z'u met elkander
 Een eeuw'ge eendracht. Vorst, den grooten Alexander
 Droeg eer dees tabberd zelf, en toen haar vaader met
 Het Romulische heir den intocht hadt verplet
 Van d'Aziaanen, zondt de Nijl om hem te streelen
 Dit kooninglijk geschenk, met Indische juweelen
 Op 't cicrelijxt bezaait.

Nor.

My deert haar ongeval.

Lang hier de tabberd. ga, en zegh haar dat ik al
 Gedaan heb 't geen zy wil.

Iul.

Ik moet my gaan versteeken ,

Tot dat Torquatus komt. is 't nu maar wel bestreeken.

H V W L Y X Z A N G.

Hymen groote bruielofsgodt ,

Gun de vorst Thalassus lot ,

Dien

*Dien de Venus der Sabijnen,
Schoonder dan de zonneshijnen,
Kuisch gelijk de Iachtgodin,
Toeviel tot een gemaalin.*

*Iuno help de Bruilofsgodt,
Gun de vorst Thalassus lot.*

Noron. Byrrhene. Pamph. Iulius. Mar. Sab. Serv.

Nor. **A**L lang genoeg, houwt op, Pamphiel, waar bleef hy daar
Die my dees tabberd gaf, zacht, hoor, kom zeg my waar
Hy heen is. help, o pijn! de tabberd is bestreeken,
Geloof ik, met vergif. aan wie zal ik my wreeken?
Help uit, laat staan, laat staan, gy trekt het vel meê af.

Byrr. Wat ongeluk is dit, moet mijn gemaal in 't graf.
Elendige Byrrheen!

Nor. Wie hulp my in dit lyen
Zijt gy 't Vestiliaan? zijn dit haar schelmeryen?
Vervolgt hem overal. gy door de Waaterpoort.
O heemel wat een spijt dat d'aardt my zuchten hoort,
Ja zelf ook weenen ziet. de traanen blijven hangen,
Gestremt door hitte op mijn ontsteeken gloende wangen.
Wat dagh of weerelt zagh ooit dat ik traanen liet
Uit d'oogen druppelen, en zaagt gy oogen niet
De gruwlen, die 'k bedreef al lachende aan? dit trotze.
En streng gezicht zoo hardt gelijk Matijnsche rotzen
Leert weenen, ach! zie een vergifte tabberd parft
My traanen uit. ey my het middelrif dat barft.

Byrr. Moet zulk een ongeval my voor de scheenen springen,
En zie ik dit?

Nor. Gy placht het sterflot wel te dwingen,
Indien 'er sterflot is, en laat gy uw gemaal
Zelf sneuvelen; waar is uw kracht, uw toovertaal?
Wie heeft dit dus gemengt, zijn 't de gezengde Mooren?
Of is het uit het schuim van Cerbrus muil gebooren?

Of uit het bloedt geteelt van 't giftige gedrocht
 Van Lyrna ? of zijt gy van Tethys voortgebracht ?
 Of is 't uit d'yszee in het yzerrijke Noorde
 By de bevroozen' asch ? nu dringt het gift dwars door de
 Ontsteekte leeden, de besmette lever staat
 En zwelt door hitte die my om het harte slaat .

Byrr. Onzaalige vorstin wat moet de vorst bezuuren !
 De bruilofffeest komt op een uitvaart uit. uw uren
 Elendig opgeleit van anxt, zorg, haat, en min ,
 Die loopen deerlijk af.

Nor. Stil. hoor mijn keizerin .
 In d'aadren ziet het bloedt, en 't merrig in de schonkken ,
 O smart, o pijn, o wee ! zijn al de helsche vonken
 In Norons bange borst ? treurt, onderzaaten treurt .
 Wat raazende ondier zit in Norons boezem ? scheurt
 Gy 't ribbenvlies van een, ik voel, 't dart tanden zetten ,
 En 't slaat zijn klaauwen in mijn long ; ik zal 't beletten .
 Voort scheur uw boezem op, en 't ongediert 'er uit .
 Ei my, o wee, ach, ach ! o keizerlijke bruidt
 'k Moet voort, ik die Jupijn kon op de weerelt strekken
 Voor blixem, daal nu naar de hel, en my bedekken
 Geen Quirinaal, of Viminaal, neen, noch de punt
 Van een vergifte schicht en treft my niet, hoe kunt
 Gy 't heemel zien ? ik sterf, ach Noron wort verwonnen ,
 En ziet geen vyandt dat my 't meeste quelt. nu kunnen
 Mijn leste stonden niet den schelm ter needer slaan .
 Dit strekt een dubble doodt, 'k moet wraakeloos vergaan.

Byrr. Bedaar, o gooden, ach hoe zijn wy dus bedroogen !
 Mijn trouwe Noron, ik die als met Lynceus oogen
 De list zagh deur en deur, kon dit bedrogh niet zien ,
 Wat gaat my aan ? gy sterft.

Nor. En ach Byrtheen door wien ?
 Een vrou zal zich, o pijn ! van Norons doodt beroemen .
 'k Sterf cereeloos, want als de naazaat my zal noemen

Zoo zal 't maar Noron zijn, die Noron dien een vrouw
 Bedroog. ach! lijden dit de groote gooden? wouw
 Het onverbidlijk lot dan dat ik neêr zou storten
 Door 't vrouwelijk bedrogh, en dat een vrouw zou korten
 De draaden, die door een vervloekt' heilooze handt
 Gesponnen zijn? zoo kon my Junoos haat van kant
 Geholpen hebben, die een kooningin der gooden,
 En menschen is, maar nu lijd ik wel duizend dooden,
 En door een aardsche hoer. ey Phebus, ey drijf uw
 Bezweete paarden ras te rug, en zen ons nu
 Een starrelooze nacht, naadien hier is bedroogen
 De Roomsche Herkules; verbie de nijldige oogen
 Van Juno, datze my aanschouwen afgemat
 En lachen, om dat my een vrouw, o spijt! fy, dat
 Een Nubiaansche leeuw zich in mijn bloedt had dronken
 Gezooopen, of was my bedekt vergift geschonken
 Van d'een of d'andre vorst; 'k ging welgemoedt naar Dis:
 Maar nu ah! groote spijt Wie schreeuwt daar, wat of 't is?
Byrr. De listige Fortuin, met wreede treurtooneelen,
 En bloedt vermaakt, is heel hartnekkig in het speelen
 Van ongewoonlijk spel. verzet d'onzeekre staat.
 Wy zijn verrast van List, van Veinzery, en Haat.
Nor. Kom mijn goodin, ey hoor, verzeldme, 'k zal strak daalen
 Naar onder.

Torquatus. Iuliane. Roomsche oorlogsvolk.

Torq. **Z**Oo noch niet, kom hier, waar toe dit draalen.
 Ga woed nu lang genoeg. 'k heb dit rondtom bezet.
 Door 't oorlogsvollek, dat van Noron afviel, met
 Meest al de burgery.

Nor. Ziet hoe deez' Herkles zwerrest.

Torq. Jaa 't wreedtste lantgedrocht dat al de weerelt verrest
 Met burgerbloedt.

Nor. Ik was de naam van Herkles waardt

Toe ik de vyandt floeg.

Torg. Gy waart. maar sint ontaardt
Zijt gy de vyandt van uw vrunden zelf geworden.

Nor. Ik zagh hem, die daar strak verby mijn ooghen sfiorde,
Gaf my de tabberd, daar al weêr, ik heb hem vast.
Gifmenger zijt gy met een waaterflang belaft?
Daar noch een ander, 'k zal eerft deeze twee vernielen.

Byrr. Och storg' uw eigen bloedt gemaal, gaat gy ontzielen
Die gy het leven gaaft? ach wort mijn schoot bemorst
Met 't laauwe kinderbloedt, zie voor u, wach mijn vorst,
Ik ben Byrrhene. 'k vrees o gooden, 'k vrees noch quaader.

Torg. Het jongsken schrikkende voor 't aanzicht van zijn vaader,
Dat vol van gramfchap glocit, sterft eer het is gewondt.
De vreeze drijft de ziel ten boezem uit.

Nor. Hoe kont
Gyvleyen! daar, hou daar. hy sterft. kom hier Byrrhene,
Mijn vyandt is ontzielt, ha, ha, ha, ha! waar heene?
Hoor hier, ey zeg my toch waar dat Byrrhene zit?

Torg. Daar wenteltz' in haar bloedt. zie kindermoorder, dit
Is door uw handt gedaan.

Nor. Kom dondergodt nu wreeken
D'onnoofle neven, ziet gy zulke wonden leeken,
En zie 'k uw blixem niet? Hier woondt de Raazerny,
Dit 's d'aardtsche naare hel, wat voor Megcer heeft my
Vergiftight met 'er gift? wie zal ik eerft beweenen
Van een geflingert krooft, laat d'heele weerelt steenen,
Ze weergalm op mijn klacht. Byrrheen moft gy in 't graf
Door Noron daalen? 'k sterf, hy die noch nooit vergaf
Een anders misdaat zou die nu zich zelf vergeven?
Neen, neen, geef mijn geweer, op dat mijn smart en leven
Mach endigen, ay kom, help Noron aan d'een zij.

Torg. Ga volg nu Tiggellijn. verwijfde, flus waardt gy
Vol oorloogsdeugt, toen uw gemaal en teere kinderen
De ziel begaf. kunt gy u zonder ftaal niet hinderen?

Nor. O allerwreedste, voort, terwijl d'elende port,
 En dat de pijn u parst, bestorve Noron, stort
 Voort in de Tiber, daar zal 't heet vergif in sissen.
 Wie houdt my? wech! 'k zal al d'Hyrcynsche wildernissen,
 En 't schaaduwrijke bosch (daar in de zon nooit ziet,
 Maar altijdt aftuit) dat zijn taaje wortlen schiet
 In Taurus ingewandt afkappen, al de kielen
 Van 't Rijk daar staaplen op, daar zal ik meê vernielen
 De wreedste moederbeul. windt, die zoo vreeslijk ruifcht,
 Ey stook mijn lijkvier; zie! ik ben met 't bloedt begruift
 Van kind'ren, gemaalin. kom Room' met my verbranden:
 Al de bosfschaadiën verstrekken lijkrijs. Handen
 Bekladt met kinderbloedt rukt voort de tempelen, met
 Al d'aangebeede goo'n op deeze borst, verplet,
 Verbergt my onder 't puin van 't omgekeerde Romén,
 En 't stortend' Kapitool. ey hoor, wilt hier toch koomen.
 Als de gestorte stadt met zestien poorten al
 Te licht valt, en als ik zoo donderend' een val
 Noch ongeknouft belach, werp Atlas dan vry needer,
 En leg de weerelt op mijn schouderen; al weeder
 Brandt 't pijnelijk vergift, ey my! ik raas door smart.
 Belloon' ai werp uw speer door dit benauwde hert,
 Of Mars of Phebus, op wilt Noron haastig dooden,
 Doed my dees laatste dienst.

Torg. Neen, niemand van de gooden
 Zal blixem, drytandt, zwaard, of speer, of schichten, met
 Uw zwart, en giftig bloedt besmetten, Tiphon wet
 Zijn klaauwen en gebit tot dit banket.

Nor. Wie bloedt 'er
 Als ik? ras help. oy! ooy! wat voor een Python woedt 'er
 In dees bedrooge vorst? ik brand, ik brand, ik brand!
 Neen Python, Hydra, en Chimeer om 't ingewandt
 Nu worstlen in mijn buik. hoe stel ik hen te vreden?
 Komt voor den dagh, 'k zal 't u met de verscheurde leeden

Van duizend menschen strak vergelden. zwijg, der zit
 Een brandend Lemnos in mijn boezem. help me, mit
 Wat Phasis zal ik my verkoolen? al vergaarde
 D'oploopende Occaan, die grooter is dan d'aarde,
 In Cefars vier'ge borst, noch konze d'Etna die
 Hier gloeit niet lessen, neen! kom hier, o Rome, zie
 De schouderen, daar ik het vallend Rijk meê stutte
 Bezwijken. 'k zijg, o wee! kan niemand my beschutten?
 Hoe, is 'er geen genaâ? Jupijn laat gy uw zoon
 Elendig sneuveln? ik wil by u met 'er woon.
 De heele weerelt kan godt Noron niet bevatten,
 En levert endelijk hem in 't gestarnt. Gy pratte
 Jupijn, kom af, kom af. Ik sticht voor u een graf,
 Ik zal Saturnus strax zijn banden rukken af,
 En dan Jupijn met mijn getergde blixem kneuzen;
 Die my den heemel weêr ontzeit. verwoede reuzen,
 Rust u ten oorloogh onder my, dat Chiron zie
 Zijn hooge Pelion, nu onder Ossa, die
 D'Olymp' weêr op hem voel', en Taurus zal verstrekken
 De vierde trap; daar zal mijn leeger overtrekken
 Door de gescheurde lucht in het bestarnde hof.
 Maar nu gy vliegt van hier breek dit gebouw eerst of.
 Uw vyandt schuilt 'er in. dat de geschudde zuilen
 Neêrstorten met het hof. waar mach hy zich verschuilen?

Torg. Mijn Nemesis, 't gaat wel, Jupijn verzwaar zijn straf.

Iul. 't Was geen Vestiliaan' die u den tabberd gaf,
 Ik was 't.

Torg. Gy zult niet meer mijn vaaders rijxstaf zwaajen.
 Deez' offerhandt vernoeg zijn zaal'ge ziel.

Nor. Hoe waajen:
 D'onlukken om my heên?

Iul. Nu zal hy 't niet ontvliên.

Nor. O afgerechte schelm wat moet ik hier al zien!

Torg. Uw veinzende oppervorst, die u dit had beschooren,

Het hoofd van 't Eedtgespan dat plechtig heeft bezwooren
Uw straf.

Iul. Onkuifche vorst, mijn list bracht u ten val;
Uw korte wellust, die my ceuwig smarten zal
Baard' uw dees lange doodt.

Nor. Jupijn ey koom naar onder

Torg. Uw zoon verlossen. hoe! waar blijft de schorre donder
Datz' ons niet plet?

Nor. Fortuin die t'ongenaadig tref
Waarom verliet gy my?

Torg. De Lukgodin verheft
Geen dwingelandt, of 't is om yselijk te vallen.

Nor. Zelf d'allergrootste deugt verschoontze niet. wat wallen
Wat yzre slooten breekt de List?

Torg. Die dreef Metel
En Lentul en Popil naar d'afgrondt van de Hel.

Iul. Mijn broeders doodt wordt dus op 't heerlijxt gewrooken.

Nor. Ik leef noch, en o pijn! 'k voel hier mijn lijkvier stooken.
Ach! 't is te vroeg. Byrrheen, ik volg u als gy vaart
Naar 't Elizeefche veldt. geef my de hand. Daar waart
Uw vaaders geest. d'aardt splijt, hy wil my met zich sleeppen.

Torg. Uw wreede ziel wordt deur de snerrepende zweepen
Van 't vuil' en wroegende gemoet ter weereit uit
Gegeeffelt.

Nor. Is'er niet een die mijn oogen sluit?
Waar blijft Byrrhenes schim? kan ik my dan niet wreeken!
Hoe schendig heeft de List godt Noron uitgestreeken!

Torg. Hoe schendig dreef uw handt het vyandtljke staal
In vaaders borst. toen gy des keizers disch, en zaal
Besprengkelde met bloedt.

Nor. Och! kan men my dus dwingen?
Mijn ingewant dat trekt als of'er nu anhingen
Veel duizend weereids. ach ondraaghelijke pijn!
O wec! ik sterf. wat raadt? ik moet. en hoe kan 't zijn?

Ay goo'n, hoe parft gy my! ik klaag 't mijn ziel en oogten.
Ach! ach! ik heb volleeft, en ben op 't lef bedroogen!

Jul. Ik ben gewrooken. hy is doodt. Lukretia
Gefchonde zach geen wraak, ik al. mijn lief, hier na
Heb ik gewacht. dus lang moft Juliaan noch leven.
Nu al genoeg, byna te veel. indien wy bleven
Hier op de weerelt, de bedrieghelijke Faam,
Het tong- en veederrijk Gerucht, zouw onze naam
Onteeren als de fchelm het lichaam deê. de krachten
Van Norons yzren arm, verzelt met helfche machten,
Verkrachten Juliaan, nu komt een fterker handt
Mijn eer herftellen, en met een 't Latijnsche landt
Verloffen. Noron heeft wel, zonder zich t'erbarmen,
Heel fchaamteloos, verwoedt, met zijn Thyëfche armen,
Mijn lichaam aan het zijn gedrukt, maar niet de ziel,
Die u omhelsde, ja geen fchennis leedt. ik viel
Onnoozel. 'k hebt geleeft en fterft. In 't ander leven
Daar zal uw Juliaan, wort haar niet toegefchreven.
De deugd van lijdzaamheit, ten minfte dapper zijn
Geweeft. d'onteerde fneekt, verlos haar, ach Jupijn.
O Doodt! ik fchaam my dat ik 't leven zou behouwdent,
Nu d'eerverlooren is. ey my! ach!

Torg. Heeft d'aalouwde
Of nieuwe weerelt ooit doorluchter bloedt gezien?
De Kuifch- en Schoonheidt doodt zich zelf. wilt gy ontvlie'n
Geleede elende? neen, 't fchijnt gy moet ook bezuuren
Het Roomfche noodlot, dat de Romulifche muuren
In 't broederlijke bloet geleit heeft. noch moft een
Bedroefde zuster haar bebloede bruijgoms fchreên
Naatreên al zuchtende, en d'onteerde gemaalinne
Van Kollatinus volgt. het ongeoorloft minnen
Van Noron dwingt nu d'aardt dat zy het vrouwebloedt
Weêr zwelgt. geen noodt, ik zie de tijden te gemoet,
Waar in gy dus verdelgt wort t'elkenmaal herbooren.

Jaa 't Onlatijnsche volk zal noch gezangen hooren .
 Van uw verbaasde faam. Vorstin, voor wie de zon
 Van het Geluk zoo vroeg opging, als z' immers kon ,
 Om na de buyen van de donkre dagh haars levens ,
 Een stormende avondt van veel ongevallen t'evens
 Te storten op de borst en schoonheid, die ik, maar
 De dwinglandt was 'er veur, omhelst zou hebben, naar
 Zijn val als gemaalin. nu leitz' 'er toc. o Rome
 Wat heeft zy niet verdient, die Noron heeft benoomen
 De wreede ziel, en zijn geroofde septerstaf!
 Ga , recht nu voor haar op een heerlijker graf,
 Als dat van vorst Maufool. maar d'eer van Juliane
 Besluitmen in geen tomb, ze zweeft op onze traanen,
 En zuchten over al. ze vult de lucht; 't gewelf
 En 't hof van godt Jupijn strek haar een graf. Zoo elf
 Van d'Aziaansche trotze en wijdberuchte steeden
 (Na dat Augustus hier de goddelijke Vreede
 Had op haar troon gezet) om d'eere twiste, wie
 Van haar de tempel van August zou bouwen; 'k zie
 De weerelt nu gesplit, en alle drie haar deelen
 Heel blank in 't harrenas om 't heftigste krakeelen:
 Elk wil voor dees godin een tempel stichten. Ach,
 In d'uchtend daaldt mijn zon. dit 's een verkeerde dagh.

B R A N D T.